

Naša zajednica

Bilten Zajednice opština Crne Gore - broj 22 - Decembar 2016

STR. 4 - Intervju sa Snežanom Matijević, Predsjednicom Opštine Tivat

STR. 8 - Dodijeljene nagrade opštinama za najbolje prakse u 2016. godini

STR. 18 - Decentralizacijom do demokratizacije i ekonomskog rasta na lokalnom nivou

Sadržaj

Uvodno obraćanje.....	3
Intervju sa Snežanom Matijević, Predsjednicom Opštine Tivat	4
Životna sredina i energetska efikasnost u fokusu sastanka Zajedničkog savjetodavnog odbora između Komiteta regionala EU i Crne Gore.....	7
Dodijeljene nagrade opštinama za najbolje prakse u 2016. godini.....	8
Osma sjednica Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore	10
Jesenja sjednica Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope.....	11
Konstituisana radna tijela Zajednice opština.....	12
Model Odluke o komunalnoj naknadi	14
Model Odluke o naknadi za korišćenje prostora za neformalne objekte	16
Decentralizacijom do demokratizacije i ekonomskog rasta na lokalnom nivou	18
Projekat „Unapređenje ljudskih prava i zaštite manjina u jugoističnoj Evropi“	20
Seminar „Ovlašćenja komunalne policije u kontekstu Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnoj policiji“	21
Opštine zajedno radile na pripremi predloga projekata.....	22
Prezentacija Informaciono-računovodstvenog sistema Opštine Berane.....	23
Dvodnevne radionice posvećene uređenju prostora i izgradnji objekata na lokalnom nivou.....	24

Vijesti iz opština

Glavni grad Podgorica	25
Opština Berane.....	28
Opština Bijelo Polje	30
Opština Herceg Novi.....	32
Opština Kotor.....	34
Opština Mojkovac.....	36
Opština Nikšić.....	38
Opština Bar	40
Opština Pljevlja	41
Opština Petnjica	42

Izdavač je isključivo odgovoran za informacije koje se nalaze u publikaciji.

Zajednica opština Crne Gore, Mitra Bakića, Podgorica,
tel/fax: 020/620-097,

e-mail: uom@t-com.me, www.uom.me.

Glavni i odgovorni urednik: Refik Bojadžić

Članovi redakcije: Vanja Starovlah, Žana Đukić i Ivana Lalević

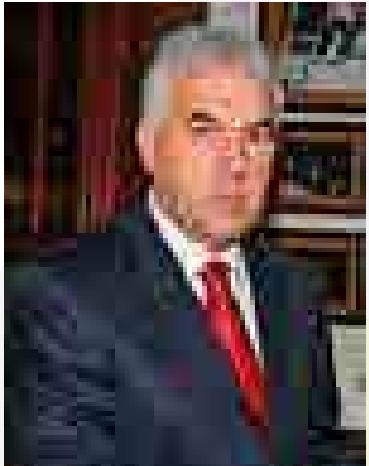
Grafička obrada: Vladan R. Popović

Štampa: HKS Spektar

Cilj časopisa „Naša zajednica“, koji izlazi tromjesečno, jeste informisanje javnosti o aktivnostima Zajednice opština Crne Gore, kao i o dešavanjima u gradovima i opštinama u Crnoj Gori. Pozivamo vas na saradnju, uvjereni da ćemo uz vašu pomoć obogatiti sadržaj časopisa, koji će kao takav biti od još većeg značaja za unapređenje lokalne samouprave u našoj zemlji.

Uvaženi čitaoci, vaša pisma, reakcije i sugestije biće nam od velikog značaja, E-mail adresa na koju možete da nam pišete je uom@t-com.me, sa naznakom: časopis „Naša zajednica“, ili poštom na adresu Mitra Bakića 142, Podgorica

Uvodno obraćanje

nih standarda i najboljih iskustava i praksi u ovoj oblasti.

Ratificujući Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi, Crna Gora je snažno podržala osnovni princip da su lokalne vlasti jedna od glavnih osnova svakog demokratskog sistema, te da se pravo građana da obavljaju javne poslove može najneposrednije ostvariti na lokalnom nivou.

Lokalna samouprava u Crnoj Gori se suočava sa određenim teškoćama. Mnoga pitanja vezana za proces decentralizacije su otvorena i uvijek aktuelna: koje nadležnosti dati lokalnim zajednicama, a koje zadržati na centralnom nivou; da li i u kojoj mjeri treba promjeniti distribuciju javnih prihoda u korist lokalne samouprave; da li sadašnji koncept organizacije lokalne uprave i lokalnog službeničkog sistema može da obezbijedi dostizanje planiranih ciljeva da jedinice lokalne samouprave budu ključni činilac u stvaranju dobrog ekonomskog i socijalnog ambijenta za život i rad građana i privrede, a ne produžena ruka državne vlasti, itd.

Problemi u funkcionisanju i sporost u sprovođenju reformi sistema lokalne samouprave, u značajnoj mjeri generisani su i činjenicom da u organizaciji državne uprave Crne Gore nije postojalo posebno ministarstvo nadležno za lokalnu samoupravu, već je vođenje politike razvoja lokalne samouprave pridodata poslovima u okviru nadležnosti MUP-a. Širok krug raznovrsnih poslova i složena organizacija Ministarstva, imala je za posljedicu nedovoljno bavljenje lokalnom samoupravom i suštinskim

Reforma lokalne samouprave, decentralizacija i razvoj demokratije na lokalnom nivou, najvažniji su stub demokratije jedne države i sigurna investicija u budućnost. Svjesni smo da razvoj demokratije i ostvarivanje reformi nije moguće sprovesti bez daljeg razvoja procesa decentralizacije i reforme lokalne samouprave, uz primjenu međunarod-

problemima u njenom funkcionisanju, nekonzistentnost zakonskih i drugih propisa koji su predlagani u ovoj oblasti, odnosno nedovoljno pružanje stručne pomoći i nadzora od strane MUP-a prema jedinicama lokalne samouprave. U uslovima reformskih i drugih izazova, ovakva organizacija državne uprave je predstavljala problem u kreiranju politika i sprovođenju reformi lokalne samouprave.

Budući da lokalna samouprava predstavlja poseban i autonoman sistem koji je dio javne uprave, te da državna uprava i lokalna samouprava predstavljaju specifične i međusobno povezane sisteme koji treba da iznesu reformske procese u postupku pridruživanja Crne Gore EU, Zajednica opština je početkom 2014. godine podnijela Vladi Inicijativu za formiranje posebnog Ministarstva za javnu upravu.

Inicijativa Zajednice naišla je na razumijevanje i odobravanje, pa je Vlada CG, Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, formirala Ministarstvo javne uprave, što predstavlja snažan *institucionalni iskorak* koji treba da obezbijedi da lokalna samouprava konačno ima pravu adresu na koju može da saopšti *svoje probleme i specifične potrebe* i da zajednički svakodnevno i posvećeno radi na njihovom rješavanju.

Očekivanja lokalnih samouprava, u tom smislu, prema Ministarstvu javne uprave su velika i opravdana, naročito imajući u vidu složenost pristupnog procesa u članstvo EU. Kada se ima u vidu složen proces usaglašavanja i usvajanja evropskog zakonodavstva, koje se do 70 % direktno odnosi i primjenjuje na nivou lokalne samouprave, očekivanja od resornog ministarstva dodatno dobijaju na značaju. To je razlog više da organizacija novog ministarstva i angažovanje službenika koji će se baviti sistemom lokalne samouprave budu predmet posebne pažnje.

Očekujemo da će formiranjem Ministarstva reforme u oblasti javne uprave i lokalne samouprave sigurno dobiti na kvalitetu i dinamici.

Lokalne samouprave i Zajednica opština će biti kreditabilan i pouzdan partner u kreiranju politika od značaja za sistem lokalne samouprave i njihovom sprovođenju.

Refik Bojadžić
Generalni sekretar Zajednice opština

Intervju sa Snežanom Matijević, Predsjednicom Opštine Tivat

1. Skupština Opštine Tivat Vas je 17. 05. 2016. godine izabrala na mjesto Predsjednice Opštine na mandat od četiri godine. Budući da ste prva žena koja je izabrana na poziciju nosioca izvršne vlasti u Opštini Tivat, možete li nam navesti najznačajnije izazove sa kojima se suočavate u vršenju ove odgovorne i zahtjevne funkcije?

SM: Mislim da se moji svakodnevni poslovnici izazovi na ovoj funkciji ne razlikuju u mnogome od izazova sa kojim su se susretali moji prethodnici. Činjenica da sam prva žena na čelu Tivta ne umanje ozbiljnost i težinu posla koji je predamnom, ali mi pruža **osjećaj ponosa i jednu vrstu podstrekua** da ono što radim, radim sa jednim dodatnim elatom. Vođenje grada je izuzetno kompleksan posao koji zahtjeva **senzibilnost**, ali i **strogost, proceduralnost** – striktno poštovanje procedura i propisa. Dolazim iz jedne druge profesije i ulažem veliki trud da se do detalja upoznam sa postojećim sistemom.

Tivat je grad koji mnogi posmatraju kao primjer uspjeha, koji jednim djelom dugujemo velikom broju stranih investicija. Danas pratimo razvoj istih, ali želimo pružiti snažnu podršku malom i srednjem biznisu, domaćim preduzetnicima. Prisustvo velikih investorova, potreba za boljim uslovima života svih građana Tivta, zahtjevaju povećan stepen posvećenosti projektima koji su od vitanog značaja.

2. Opština Tivat je ovih dana nizom svečanosti proslavila „Dan Opštine“. Kao jedna od najuspješnijih jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, Vaša opština se ima čime pohvaliti i može biti dobar primjer ostalim opštinaima u uspješnoj valorizaciji resursa sa kojima raspolaze i dinamičnom razvoju. Koji su, po Vašem mišljenju, najznačajniji projekti koji su obilježili godinu na izmaku?

SM: Upravo tako. **Dan Opštine** već tradicionalno pratili su **Novembarski dani**, manifestacija koja je skup različitih kulturnih, sportskih i edukativnih događaja. U sklopu ove manifestacije objavili smo **Reviyu 2016** koja je ujedno i bila način da istaknemo projekte koji su obilježili godinu za nama. Tivat je poznat po uređenosti **kanalizacionog i vodovodnog sistema** u koji smo do sada uložili preko 30 mil.€. Samo u ovoj godini uloženo je preko 2 mil.€, a kru-

na svih ovih napora jeste puštanje u pogon **postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda**. Po prvi put ove godine Opština Tivat je **dodjelila ključeve stanova solidarnosti svojim radnicima**, čime smo na lijep način ušli u priču stambenog zbrinjavanja zapošljenih. Ovu će godinu obilježiti i početak **izgradnje puta MR I ka poluostrvu Luštica**, što je investicija vrijedna preko 2,5 mil.€. Ulagali smo u **infrastrukturu**, ali i u **kulturu, obrazovanje, sport, NVO sektor**.

3. Nasuprotnim finansijskim problemima sa kojima se suočava najveći broj jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, finansijska situacija u Opštini Tivat je stabilna, što je dobra osnova za efikasno funkcionisanje lokalne samouprave i izvršavanje zakonom utvrđenih obaveza u pružanju javnih usluga građanima. Da li očekujete da će se stabilnost u ostvarivanju budžeta opštine nastaviti i u narednom periodu?

SM: Očekujemo da se **pozitivni trend u ostvarivanju budžeta** nastavi i u narednoj godini i da se obezbijedi redovno servisiranje svih korisnika budžeta. U toku je javna rasprava o **budžetu za 2017. godinu** koji je planiran na 18.617.000,00 €.

U pripremi je **Odluka o komunalnoj naknadni**, koja je strogo namjenska za finansiranje troškova zajedničke komunalne potrošnje, a očekujemo prihode, doduše skromne za narednu godinu, i po osnovu primjene **Zakona o legalizaciji neformalnih objekata**. Zna-

čajna sredstva planirana su po osnovu **poreza na nepokretnosti** u iznosu od 4 mil.€. U narednoj godini preduzimaćemo efikasne mjere za naplatu lokalnih javnih prihoda.

- Koji su ključni prioriteti kojima će se, kao Predsjednica Opštine, posebno posvetiti u narednom periodu? Kako će biti teško realizovati sve planirane projekte, a da se istovremeno očuva finansijska stabilnost lokalne samouprave?**

SM: Budžetom opštine za narednu godinu planirani su **kaptalni izdaci** u iznosu od 10.195.820,00 €. Namjera nam je da nastavimo sa završetkom započetih **infrastrukturnih objekata – put za Lušticu, šetalište Belani, izvođenje radova na gravitacionom cjevovodu u Donjoj Lastvi, izgradnja rezervoara u Gradiošnici**. Dio projekata se realizuje u saradnji sa **Direkcijom javnih radova**, gdje mi kroz pripremne projekte konkurišemo za sredstva koja se nalaze kod Direkcije.

- Veliki broj investitora Opštine Tivat prepoznaje kao izuzetno atraktivno područje koje karakteriše povoljan poslovni ambijent stimulativan za ulaganja u projekte na području opštine i obavljanje poslovne djelatnosti. Možete li nam navesti neke od pogodnosti koje Vaša opština daje potencijalnim investitorima? Koji su posebno važni projekti čijom realizacijom će se dodatno unaprijediti uslovi za život i rad građana i poslovanje privrede, te istovremeno doprinijeti poboljšanju turističke ponude Tivta?**

SM: Opština Tivat intezivirala je saradnju sa privrednicima na teritoriji Opštine Tivat, prije svega, kroz formiranje nadležnog **Sekretarijata za ekonomski razvoj i preduzetništvo**, ali i kroz održavanje **redovnih sastanaka** na kojima **privrednici** imaju priliku istaći probleme na koje nailaze u svom poslovanju. Želimo stvoriti takav ambijent u kojem je privrednicima lakše raditi, te osnažiti saradnju opštine i privrednika, jer nas veoma često koče male stvari koje zajedničkim snagama i dobrom voljom možemo riješiti. Kao rezultat dobre komunikacije i želje Opštine Tivat da, u domenu zakonskih mogućnosti, izade u susret zahtjevima lokalnih privrednika, uspjeli smo usvojiti Odluku kojom smo **smanjili takse na angažovanim javnim površinama i taksu za izvođenje muzike** za 50%, te u potpunosti **ukinuli komunalije za objekte namjenjene proizvodnji i sklađištenju**. Pored ranijih Odluka kojima smo **ukinuli komunalije za hotele sa 4 i 5 zvjezdica**, smanjili smo i komunalije za 70% za **kondo, apart i garni hotele**, a za iznose komunalija preko 100.000 € omogućili plaćanje u ratama. U narednom periodu, očekuje se dalje unapređenje saradnje sa lokalnim preduzetnicima u cilju stvaranja što **povoljnijeg biznis ambijenta u našoj opštini**.

- Kakvom ocenjujete saradnju lokalne samouprave i velikog broja značajnih investitora (Porto Montenegro, Lustica Bay, Qatari Diar, Mesopromet, i dr.) na području Opštine Tivat?**

SM: Moram istaći da održavamo sva-kodnevnu komunikaciju sa svim po-

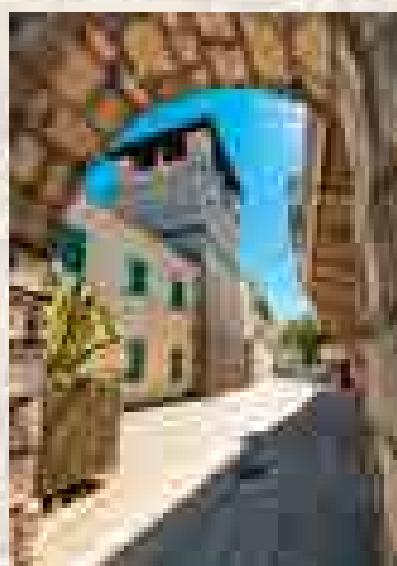
menutim investitorima i možemo se pohvaliti **kvalitetnim partnerskim odnosom**, koji je, rekla bih, i neophodan. Po informacijama koje imamo, svi projekti se odvijaju predviđenom dinamikom i bez sumnje doprinoсе dalnjem razvoju Tivta. U našem je strateškom opredjeljenju **razvijanje na-utičkog turizma**, pa možemo reći da je ono tjesno vezano uz razvoj marine **Porto Montenegro**. **Luštica** je otpočela sa izgradnjom luksuznog hotela iz lanca The Chedi, **Mesopromet** za sljedeću godinu najavljuje otvaranje novog hotela u sklopu kompleksa autobuske stanice. Nadamo se skoroj dinamizaciji projekta **Qatari Diar** na lokaciji Plavi Horizonti. Kada su u pitanju strani investitori, istakla bih aspekt društveno-odgovornog poslovanja koje sprovode veoma predano i savjesno, a na dobrobit građana Tivta.

- Kakvo je stanje postojeće komunalne infrastrukture i da li su potrebna dodatna ulaganja kako bi se na adekvatan način obezbijedio dalji intenzivni razvoj grada?**

SM: Već sam pominjala ulaganju u **vodovod i kanalizaciju** koja su odista velika, a koja su nam omogućila da izgradimo 50 km kanalizacione i vodovodne mreže. Ukoliko do sada uložna sredstva izrazimo kao ulaganja po glavi stanovnika, onda ta cifra doseže iznos od 2,170 €, što nas čini liderima u ovoj oblasti. Ne treba posebno naglašavati uticaj postojanje **postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za dalji razvoj turizma**. Predstoje nam daljnja ulaganja u **kanalizaciju**, u **izgradnju rezervoara za vodu** koja nas očekuje iduće godine. Tivat je grad koji nema problema sa vodosnabdijevanjem, a dodatnim rezervoarima problema neće biti ni u najsušnjim periodima godine. **Čistota grada** je, zahvaljujući Komunalnom preduzeću, na zavidnom nivou, a djelokrug njihovih djelatnosti svjedoči o velikom trudu i naporu da idemo u korak sa vremenom. Pred nama je rješavanje **saobraćajnih problema**, koji su uočljivi posebno u ljetaljnim mjesecima, ali i rješavanje pitanja **parkinga** u gradu.

- Opština Tivat važi za opštunu koja preduzima značajne aktivnosti na planu unapređenja ljudskih prava i zaštite manjina u lokalnoj zajednici, što je prepoznato i od strane međunarodnih organizacija (Savjet Evrope, OEBS, i dr.). Navedite najznačajnije projekte koji su doprinijeli ovakvom statusu, kao i one koje ćete realizovati na ovom planu u narednom periodu.**

SM: Projekat Opštine Tivat „**RE asistent i mediator u nastavi**”, koji je fi-

nansiran u okviru zajedničkog projekta Evropske unije i Savjeta Evrope „*Promovisanje ljudskih prava i zaštite manjina u jugoistočnoj Evropi*“ proglašen je za primjer najbolje prakse u Crnoj Gori. U srži samog projekta jeste formiranje *Kancelarije za RE pitanja u školi*, u kojoj su angažovani asistent u nastavi i stručni saradnici koji olakšavaju i poboljšavaju komunikaciju na relaciji nastavnik, učenik, roditelj. Namjera Opštine Tivat jeste nastavak ovog projekta budući da kao direktnu posljedicu ovog projekta, bilježimo povećan broj djece, priпадnika RE populacije koji pohađaju tivatske osnovne i srednje škole, povećan broj mališana koji idu u vrtić. U ovoj školskoj godini njih preko 90 upisalo je osnovnu i srednju školu, dok njih 30-ak svakodnevno pohađa javnu predškolsku ustanovu „Bambi“. Opština Tivat, već tradicionalno obezbjeđuje besplatan školski pribor i torbe za sve đake – pripadnike RE populacije, besplatan prevoz do škole, odnosno vrtića u pratnji asistenta, kao i stipendije.

Opština Tivat je već tri godine sa partnerima: Misijom OSCE-a, Ministarstvom za ljudska i manjinska prava – Odjeljenjem za rodnu ravnopravnost, nosilac niza aktivnosti globalne kampanje „*16 dana aktivizma borbe protiv nasilja nad ženama*“. U okviru ovog projekta, sprovode se: „Škola samoodbrane za žene“, kursevi za ekonomsko osnaživanje žena, okrugli stolovi na temu „*Pričajmo o nasilju*“.

Opština Tivat je partner u projektu „*Rehabilitacija i resocijalizacija osoba zavisnih od droga u Crnoj Gori*“. Isti je podržan od strane EU kroz Program „Capacity Building and Support to Local Self-Government for Implementation of Municipal

Development Grants“, a aplicirala je JU za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci Podgorica, u partnerstvu sa Glavnim gradom Podgorica, Opštinom Tivat, Opštinom Nikšić, Zajednicom Opština i NVO 4 Life. Cilj projekta je otvaranje Centra za žene zavisnice u Crnoj Gori. Opština Tivat je pokrenula inicijativu da refundira troškove smještaja zavisnica sa teritorije Opštine Tivat, kao doprinos ovom projektu.

9. Koliko ste zadovoljni saradnjom Opštine sa državnim organima i javnim službama čiji je osnivač država i saradnjom sa jedinicama lokalne samouprave? U kom pravcu vidite prostor za dalje unapređenje te saradnje?

SM: Na osnovu mog dosadašnjeg, a relativno kratkog iskustva, mogu reći da sam zadovoljnja saradnjom Opštine Tivat i državnih organa i javnih preduzeća čiji je osnivač država. Imamo veoma dobru saradnju sa *JP Morsko Dobro* i zajednički realizujemo brojne veoma važne i ambiciozne investicije na području naše opštine. Imamo dobru saradnju sa *JP Aerodromi*. Kada su u pitanju državni organi, takođe se možemo pohvaliti veoma korektnom saradnjom sa nadležnim ministarstvima, naročito sa *Ministarstvom održivog razvoja i turizma*, *Ministarstvom finansija*, *Ministarstvom ekonomije*. Proteklog ljeta imali smo

veoma efikasnu saradnju sa *Upravom policije* i *Upravom za inspekcijske poslove* koji su, zajedno sa svim organima i službama na lokalnom nivou, doprinijeli da turistička sezona protekne bez problema.

Što se tiče nekih predloga za unapređenje te saradnje, vidim ih u potrebi da nadležni državni organi blagovremeno odgovore na zahtjeve lokalnih organa i službi kada je u pitanju traženje određenih mišljenja, saglasnosti.

10. Da li ste zadovoljni saradnjom sa Zajednicom opština i kakvom vidite ulogu Zajednice opština u narednom periodu?

SM: Kada je u pitanju saradnja između Opštine Tivat i Zajednice opština Crne Gore, dijelim mišljenje svog tima da je ona na zaista visokom nivou. U proteklom periodu Zajednica opština je pokazala da je pravi i glavni *promoter i zastupnik interesa lokalnih samouprava*, pa i Opštine Tivat kada je u pitanju donošenje zakona kojima se definišu prava obaveze i odgovornosti lokalnih samouprava. Ono što posebno cijenimo je konkretna pomoć koju ZOCG pruža lokalnim samoupravama u *procesu reforme lokalne samouprave*, kao veoma važnog segmenta javne uprave, na polju *decentralizacije i ostvarivanja finansijske stabilnosti lokalnih samouprava*, na polju pripreme *modela odluka*, u *procesu sprovodenja stručnog ospobljavanja i usavršavanja lokalnih službenika i namještenika*. O veoma dobroj uzajamnoj saradnji i poštovanju, govore i činjenice da su predstavnici Opštine Tivat u mnogim radnim grupama koje obrazuje ZOCG, da su članovi stalnih radnih tijela – komisija ZOCG. Dakle, da rezimiram, sve riječi hvale čujem upravo od njih, a na račun Zajednice opština

Vjerujem da Zajednicu opština Crne Gore, kao asocijaciju lokalnih vlasti, očekuju brojni zahtjevni zadaci i obaveze, a sve u *svijetu pristupa Crne Gore NATO i Evropskoj uniji*, budući da iste očekuju i crnogorske lokalne uprave. Ovdje naročito mislim na *potrebu usvajanja novih, savremenih metoda rada, promjene stereotipa i dosadašnjih navika u radu, jačanje transparentnosti, odgovornosti i bespoštene borbe protiv korupcije*. Ulogu Zajednice u tom smislu vidim kroz predlaganje i realizaciju zajedničkih programa na planu *jačanja kapaciteta lokalnih samouprava* u Crnoj Gori, kroz *jačanje uloge ZOCG prema Skupštini Crne Gore*, pružanju konkretne pomoći opštinama da *mnogo intezivnije uspostavljaju različite oblike međuopštinske saradnje*, ali i kroz pomoć ZOCG u *pisanju predloga projekata, modela odluka i raznih akcijskih planova*.

Životna sredina i energetska efikasnost u fokusu sastanka Zajedničkog savjetodavnog odbora između Komiteta regiona EU i Crne Gore

UBaru je 16. septembra 2016. godine održan sedmi sastanak Zajedničkog savjetodavnog odbora između Komiteta regiona EU i Crne Gore.

Prisutne je, u ime domaćina, pozdravio **Zoran Srzentić**, Predsjednik Opštine Bar, naglašavajući značaj tema za lokalne samouprave.

Sastanak su otvorili ko-predsedavajući **Aleksandar Bogdanović**, Gradonačelnik Prijestonice Cetinje i predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština i **Hjui Mekgrat**, član Savjeta okruga Triperi, Irska.

Obraćajući se prisutnima, predsedavajući **Aleksandar Bogdanović** se osvrnuo na teme sastanka naglašavajući da „*lokalna samouprava, kao sastavni dio sistema javne uprave, svakako predstavlja značajnu kariku u lancu aktera od kojih se očekuju krupni potezi i promjene koje će doprinijeti ispunjenju uslova za ulazak u Evropsku uniju. Lokalne samouprave na tom polju očekuje puno posla. Veoma je važno da se zaposleni u lokalnim samoupravama pravovremeno i detaljno upoznaju sa politikama EU, njenim propisima, standardima, kao i neophodnim reformama koje je potrebno efikasno sprovesti u narednom periodu*“.

Uvodna obraćanja su imali i **Miodrag Radović**, v. d. direktora Direktorata za evropske integracije u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija i **Plamena Hala-**

ceva, šefica Odjeljenja za politička pitanja u Delegaciji EU u Crnoj Gori.

U okviru diskusije na temu **upravljanja čvrstim otpadom na lokalnom nivou**, **Daliborka Pejović**, državna sekretarka u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, naglasila je da je zdrava životna sredina postala prioritet rukovodstvu lokalnih samouprava u Crnoj Gori, kao ključni faktor za obezbjedenje kvaliteta života građana. Napomenula je da su zahtjevi iz poglavlja životne sredine posebno umjereni na rješavanje problema deponija na lokalnom nivou. Takođe je pozvala predstavnike EU da pažljivije razmatraju pitanje životne sredine za svaku zemlju pojedinačno, imajući u vidu specifnosti svake od njih, iako se problemi zaštite životne sredine moraju rješavati i na regionalnom nivou. Kopredsedavajući **Hjui Mekgrat** je naglasio potrebu udruženog djelovanja svih gradova i opština u Evropi u cilju preventivnog djelovanja na stvaranje otpada. Da bi odgovorili ovom izazovu, gradovi i opštine moraju dobiti adekvatnu podršku iz EU fondova.

Članovi Zajedničkog savjetodavnog odbora su predstavili primjere dobre prakse u rješavanju izazova u oblasti životne sredine, kao i primjere primjene mjera energetske efikasnosti u javnim zgradama i u stambenom sektoru u Litvaniji i Estoniji. Prezentacije na sastanku su imali i: **Borivoje Bonić**, predsjednik Udruženja komunalnih preduzeća Crne Gore; **Srdjan Mugoša**, direktor Direkcije za klimatske promjene u Ministarstvu održivog razvoja i **Lazarela Kalezić**, pomoćnik sekretara za planiranje, uređenje prostora i životnu sredinu Glavnog grada Podgorica.

Aktivno učešće na sastanku su imali i članovi ZSO-a sa crnogorske strane **Veselin Grbović**, Predsjednik Opštine Nikšić i **Mirko Đačić**, Predsjednik Opštine Pljevlja. Sljedeći sastanak ZSO je planiran da se održi na proljeće 2017. godine u Briselu.

Zajednički savjetodavni odbor između Komiteta regiona EU i Crne Gore formiran je Odlukom **Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje Crne Gore i EU**. Glavni cilj osnivanja je promovisanje dijaloga i saradnje između regionalnih i lokalnih vlasti EU i lokalnih vlasti Crne Gore. Ovakvim vidom saradnje crnogorske lokalne vlasti se pripremaju za budući rad u okviru EU nakon članstva.

Sastaje se dva puta godišnje, jednom Briselu i drugi put u Crnoj Gori, i čine ga 16 (8 članova i 8 zamjena) lokalnih izabranih predstavnika iz Crne Gore i 16 lokalnih izabranih predstavnika iz zemalja članica EU.

Dodijeljene nagrade opština za najbolje prakse u 2016. godini

Program Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi već devetu godinu zaredom realizuje Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, i uz podršku Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju-OEBS, Misija u Crnoj Gori. Osnovni cilj Programa je da se utvrde, javno nagrađe i prenesu najbolje prakse u jedinicama lokalne samouprave u oblastima koje su od posebnog značaja za funkcionisanje organa i javnih službi i kvalitet života građana.

U Podgorici je 12. decembra 2016. godine upriličena Ceremonija dodjele nagrade za Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori za 2016. godinu.

U uvodnom dijelu svečanosti, učesnike su pozdravili: **Aleksandar Bogdanović**, predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština i Gradonačelnik Prijestonice Cetinje; **Dan Redford**, zamjenik šefa Misije OEBS-a u Crnoj Gori i **Dragana Ranitović**, generalna direktorica Direktorata za državnu upravu i lokalnu samoupravu Ministarstva unutrašnjih poslova.

Govornici su se saglasili da Program Najbolje prakse daje mogućnost svim jedinicama lokalne samouprave da počažu primjere svoje dobre prakse i predstave inovativna rješenja u pružanju usluga građanima čiji je kvalitet života u velikoj mjeri određen nivom usluga koje im pružaju lokalne vlasti. Naglašeno je da predstavnici lokalnih samouprava, na prigodnim skupovima i svečanostima, rado ističu da su dobitnici ovog prestižnog priznanja i da nagrada na neki način lokalnim zajednicama služi kao legitimacija kvaliteta rada i inovativnosti u pružanju različitih usluga građanima.

„Lokalne samouprave imaju posebnu odgovornost u pružanju javnih usluga svojim građanima na najbolji i najdjelotvorniji način, pa u tom smislu preduzimaju brojne aktivnosti na planu jačanja transparentnosti, efikasnosti, odgovornosti i unapređenja uslova za rad u lokalnim zajednicama”, istakao je **Aleksandar Bogdanović**, predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština.

Dan Redford, zamjenik šefa Misije OEBS-a u Crnoj Gori je naglasio da „program najbolje prakse u lokalnoj samoupravi daje priliku svim lokalnim samoupravama da počažu svoje dobre prakse i predstave inovativna rješenja u pružanju usluga građanima, čiji kvalitet života je u velikoj mjeri određen uslugama koje pružaju lokalne vlasti”.

Dragana Ranitović, generalna direktorica Direktorata za državnu upravu i lokalnu samoupravu Ministarstva unutrašnjih poslova je istakla da Ministarstvo podržava realizaciju Programa Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi, jer se on pokazao kao dobar način da opštine, učeći jed-

na od druge na primjerima dobre prakse i razmjenjujući iskustva, daju najbolji doprinos unapređenju ukupnog rada i funkcionisanja lokalne samouprave u Crnoj Gori. Odluku o izboru najboljih praksi u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori za 2016. godinu, u ime Izbornog panela, saopštio je **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar Zajednice opština.

Predstavnici nagrađenih lokalnih samouprava su prezentovali svoje prakse, i to:

- Praksu Opštine Mojkovac – „Unapređenje zaštite životne sredine i održivo upravljanje prirodnim resursima u opštini Mojkovac”, prezentovala je **Jelena Vučetić**.

Opština Mojkovac je, zahvaljujući realizaciji velikog broja zajedničkih aktivnosti predstavnika lokalne uprave i menadžmenta Komunalnog preduzeća, značajno unaprijedila stanje životne sredine. Tome su posebno doprinijele aktivnosti na planu skladištenja velike količine otpada sa javnih površina i uređenja privremenog odlagališta komunalnog otpada, kao i započinjanja procesa reciklaže čvrstog komunalnog otpada. Pored toga, zaokružen je kompletan sistem za prečišćavanje otpadnih voda, zasadeno

je sezonsko ukrasno cvijeće i obnovljen gradski park, započeta je vizuelizacija urbanog prostora, kao i valorizacija prostora nekadašnjeg jalovišta olova i cinka u sportsko – rekreativnu zonu. Na ovaj način u velikoj mjeri je unaprijedena svijest građana o značaju životne sredine i njenog očuvanja, unaprijedena je komunalna infrastruktura i smanjen negativan uticaj divljih deponija na zaštićena područja, a doprinjelo se i promociji zdravih stilova života. Pored Opštine Mojkovac i Komunalnog preduzeća, jedan broj aktivnosti realizovan je i u saradnji sa neformalnim udruženjem mladih Mojkovca, koji su poseban doprinos dali vizuelizacije urbanog prostora.

➤ Praksu Opštine Pljevlja – „**Internet prezentacija – web portal službe zaštite i spašavanja opštine Pljevlja**”, prezentovao je **Ratko Pejović**.

Realizacijom prakse „*Internet prezentacija – web portal službe zaštite i spašavanja Opštine Pljevlja*“ Služba zaštite Opštine Pljevlja je značajno doprinijela povećanju nivoa informisanosti građana o aktivnostima Službe zaštite, a time, indirektno, i povećanju nivoa bezbjednosti i spremnosti građana za adekvatno postupanje u opasnim i vanrednim situacijama. Izradom web portala građani opštine Pljevlja su na kvalitetan i ažuran način upoznati sa svim aktivnostima i načinom rada Službe zaštite. Kroz web portal, građanima se, u vidu velikog broja instrukcija i obaveštenja, daju upozorenja i korisni savjeti za postupanja u mnogobrojnim i različitim akcidentnim situacijama. Takođe data su uputstva o načinu i mogućnostima kako građani neposredno mogu doprinijeti smanjenju opasnih i akcidentnih situacija. Izradom Internet prezentacije u značajnoj mjeri dat je doprinos sigurnosti i povjerenju građana u rad Službe zaštite i njenih pripadnika.

➤ Praksu Opštine Tivat – „**Projekat RE asistent i medijator u nastavi**“, prezentovao je **Petar Vujović**.

Opština Tivat je realizacijom projekta „*RE asistent i medijator u nastavi*“ znatno doprinijela većoj uključenosti djece pripadnika RE populacije i poboljšanju uslova za njihovo obrazovanje na teritoriji Opštine Tivat. Ovim projektom je, između ostalog, za djecu koja pripadaju RE populaciji, angažovan jedan broj asistenata u osnovnoj školi „*Drago Malović*“. Opština Tivat i NVO „*Udruženje Egipćana*“ su zajedničkim aktivnostima uspostavili bazu podataka o učenicima RE populacije, a osnovali su i Kancelariju za RE pitanja u kojoj su angažovani obrazovni saradnici koji su saradivali sa roditeljima, nastavnicima, upravom škole, Centrom za socijalni rad, pedagoškom službom. Orga-

nizovana škola za predškolce sa ciljem pripreme za upis na prvu godinu, kao i dodatna nastava za učenike osnovne škole pripadnike RE populacije. Sve ove aktivnosti su doprinijele smanjenju problema jezičke barijere kod djece, rezultati upisa prvaka su značajno poboljšani, i povećan je nivo znanja učenika ostalih razreda osnovne škole. Kao rezultat projekta, ove godine je upisan rekordan broj RE djece u vrtić, osnovnu i srednju školu.

➤ Praksu Opštine Bijelo Polje „**Mala grupna zajednica**“, koja je dobila **specijalnu nagradu**, prezentovala je **Saida Ćikić**.

Projekat „*Mala grupna zajednica*“ je jedini 24-časnovni servis u Crnoj Gori, koji ima za cilj simuliranje porodičnog okruženja za djecu sa smetnjama u razvoju koja su bez roditeljskog staranja, kao i njihovo osposobljavanje za samostalan život i njihovu socijalizaciju i integraciju na principima jednakih mogućnosti, a u skladu sa njihovim sposobnostima. Sagledavajući sadržaj projekta „*Male grupne zajednice*“ i njegov značaj za zaštitu i unapređenje položaja i prava djece sa smetnjama u razvoju koja su bez roditeljskog staranja, Izborni panel je donio odluku o dodjeli specijalne nagrade. Donoseći ovakvu odluku, Izborni panel želi da afirmiše i nagradi Opština Bijelo Polje, kao primjer zajednice koja sa posebnim senzibilitetom i posvećenošću, u kontinuitetu, radi na unapređenju položaja najugroženijih kategorija stanovištva u zajednici. Plaketu i nagradu, u ime nagrađenih opština, primili su: **Dejan Medojević**, Predsjednik Opštine Mojkovac; **Snežana Matijević**, Predsjednica Opštine Tivat; **Nemša Omerhodžić**, potpredsjednica Opštine Bijelo Polje i **Goran Čavić**, komandir Službe zaštite i spašavanja Opštine Pljevlja.

Osma sjednica Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore

U Bijelom Polju 7. decembra 2016. godine održana je **VIII sjednica Upravnog odbora Zajednice opština**. Sjednicom je predsjedavao **Aleksandar Bogdanović**, predsjednik Upravnog odbora i Gradonačelnik Prijestonice Cetinje. Upravni odbor je razmatrao i utvrdio **Predlog Statuta Zajednice opština Crne Gore**, kao osnovnog pravnog akta kojim se uređuje organizacija, način rada, način finansiranja, prava i dužnosti članica Zajednice opština i druga pitanja od značaja za njen rad.

Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore **Refik Bojadžić**, predstavio je predlog rješenja u Statutu Zajednice, istakavši da je cilj donošenja novog Statuta da se, primjereno novim okolnostima u kojima radi i djeluje Zajednica opština, utvrde jasne norme po pitanju organizacije i rada organa i radnih tijela Zajednice, njihove nadležnosti, nači-

samouprave na korišćenje; Planom obuka lokalnih službenika i namještenika koji je donio Sayjet za obuke za IV kvartal 2016. godine planirana je obuka na temu „**Ovlašćenja komunalne policije u kontekstu Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnoj policiji**”, namjenjena za komunalne policajce i komunalne inspektoare, s ciljem da se predstave nova rješenja iz Zakona o komunalnim djelatnostima i rješenja iz Zakona o komunalnoj policiji posebno u pogledu **obima nadležnosti, primjene ovlašćenja i podjela nadležnosti između komunalne policije, komunalne inspekcije i drugih inspekcija u pojedinim upravnim oblastima**. Obuka na ovu temu realizovana je 28.10. u Bijelom Polju za opštine sjevernog regiona, dok će za opštine južnog regiona obuka biti održana 12. decembra u Tivtu, a za opštine centralnog regiona 21. decembra u Podgorici; tokom 2017. godine biće organizovan rad na pripremi i izradi više modela odluka čije donošenje je, kao obaveza za jedinice lokalne samouprave, utvrđena Zakonom o komunalnim djelatnostima.

U odnosu na stvaranje pretpostavki za primjenu **Zakona o regularizaciji neformalnih objekata**, Generalni sekretar je istakao da je zakonom propisano da se za privremene neformalne objekte na teritoriji opštine, neformalne objekte za koje nije podnijet zahtjev za legalizaciju u roku utvrđenim zakonom, kao i

za neformalne objekte za koje je u postupku legalizacije donijeto pravosnažno rješenje o odbijanju zahtjeva za legalizaciju plaća **naknada za korišćenje prostora za neformalne objekte**. Zajednica opština je pripremila **Model Odluke**, koji će biti prezentovan na okruglom stolu koji je Zajednica opština planirala za 13. decembar u Podgorici.

Generalni sekretar je takođe najavio održavanje **okruglog stola „Ususret primjeni Zakona o regularizaciji neformalnih objekata”**, sa predstavnicima resornog ministarstva, namijenjen svim sekretarijatima za uređenje prostora, kako bi se kroz „javno iščitavanje zakona” razmotrile eventualne nejasnoće i dileme koje bi mogle otežati sprovođenje zakona u praksi. Naglasio je da je Zajednici opština, u svim ovim aktivnostima, imala podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori.

Upravni odbor je **podržao aktivnosti preduzete** od strane Sekretarijata i radnih tijela Zajednice na

na rada i odlučivanja kako bi se **rad učinio efikasnijim** na ostvarivanju ciljeva koje ima Zajednica. Predlog Statuta će biti razmatran na sjedinici Skupštine Zajednice koja se planira za drugu polovinu januara 2017. godine.

U fokusu sjednice Upravnog odbora bila je **Informacija o preduzetim aktivnostima na stvaranju predpostavki za implementaciju Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o regularizaciji neformalnih objekata**.

Greneralni sekretar **Refik Bojadžić** upoznao je Upravni odbor o preduzetim aktivnostima od strane Sekretarijata Zajednice i nadležnih radnih tijela na stvaranju predpostavki za implementaciju ova dva vrlo važan zakonska propisa za funkcionisanje jedinica lokalne samouprave.

U odnosu na primjenu **Zakona o komunalnim djelatnostima**: urađen je **Model Odluke o komunalnoj naknadi** i dostavljen svim jedinicama lokalne

blagovremenom stvaranju predstavki za implementaciju Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o regularizaciji neformalnih objekata i ocjenio ih kao vrlo važnu podršku radu opština.

Razmatrajući probleme koje imaju opštine u finansiranju zakonom utvrđenih poslova, Upravni odbor je zadužio Komisiju za finansiranje lokalne samouprave da razmotri i pripremi Predlog Modela finansiranja opština, kojim bi se obezbijedila dugoročna održivost lokalnih javnih finansija. Predlog treba dostaviti Upravnom odboru na razmatranje za sjednicu koja se planira u drugoj polovini januara 2017. godine.

Upravni odbor je razmatrao i druga pitanja iz svoje nadležnosti i o tome donio odgovarajuće odluke.

Jesenja sjednica Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope

Strazburu je u periodu 19–21. oktobra 2016. godine održana *31. sjednica Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope (Kongres)*. „Etika i transparentnost na lokalnom i regionalnom nivou” je bila ovogodišnja tema koja je bila u fokusu rada jesenje sjednice Kongresa. U okviru ove teme, Kongres je razmatrao dva izvještaja, i to: „Sprečavanje korupcije i promocija javne

etike na lokalnom i regionalnom nivou” i „Neprijmereno korišćenje administrativnih resursa u toku izbornih kampanja i uloga izabralih predstavnika sa lokalnog i regionalnog nivoa”. Članovi Kongresa su, takođe, razmatrali Izvještaj o učešću žena na lokalnom i regionalnom nivou, kao i Strategiju Kongresa za borbu protiv radikalizacije na lokalnom nivou.

Na samom početku rada, Kongres je verifikovao nove delegacije zemalja članica za naredni četvorogodišnji mandat. Kongres je izabrao i novu predsjednicu – *Guðrún Mosler Tornstrom*, koja je prva žena izabrana za predsjednicu Kongresa.

Sjednici Kongresa su, ispred Delegacije Crne Gore u Kongresu, prisustvovali *Dragoslav Šćekić*, Predsjednik Opštine Berane i *Vanja Starovlah*, sekretar Delegacije.

Konstituisana radna tijela Zajednice opština

Upravni odbor Zajednice opština je na sjednici održanoj 12. 07. 2016. godine imenovao članove stalnih radnih tijela Zajednice na mandat od četiri godine. **Stalna stručna radna tijela** razmatraju predloge zakonskih propisa i strateških dokumenata koja se tiču prava, obaveza i interesa jedinica lokalne samouprave i daju Izjašnjenja,

inicijative i Predloge u odnosu na ta dokumenta i druga pitanja od interesa za lokalnu samoupravu, te sa tim predstavljaju ključni mehanizam djelovanja Zajednice opština. Radna tijela konstituisana su u IV kvartalu 2016. godine.

KOMISIJA ZA RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE

Dana 04. 11. 2016. godine u Podgorici je održana konstitutivna sjednica **Komisije za razvoj lokalne samouprave Zajednice opština**.

Na konstitutivnoj sjednici, članovi Komisije za razvoj lokalne samouprave iz svog sastava izabrali su **Veselinu Vukčevića**, sekretara Skupštine Glavnog grada Podgorica za **predsjednika Komisije**, dok je **Jovanka Laličić**, glavna administratorka Opštine Tivat, izabrana za **potpredsjednicu Komisije**.

Komisiju, osim Veselina Vukčevića i Jovanke Laličić, čine i: **Zoran Radojičić**, glavni administrator Opštine Bar, **Marina Petrić**, glavna administratorka Opštine Bijelo Polje, **Veselinka Jauković**, glavna administratorka Opštine Nikšić, **Radoji-**

ca Vlaović, potpredsjednik Opštine Mojkovac i **Dubravka Jovančević**, rukovodilac Službe Predsjednika Opštine Berane.

KOMISIJA ZA FINANSIRANJE LOKALNE SAMOUPRAVE

Komisija za finansiranje lokalne samouprave održala je 28. septembra 2016. godine u Podgorici prvu/konstitutivnu sjednicu u novom sastavu.

Članovi Komisije su za **predsjednika Komisije** izabrali **mr Miomira Jakšića**, sekretara za finansije Glavnog

grada Podgorica i **Doka Krivokapića**, potpredsjednika opštine i sekretara za finansije, razvoj i preduzetništvo Opštine Nikšić, za **potpredsjednika Komisije**. Komisiju za finansiranje, osim Miomira Jakšića i Đoka Krivokapića, čine i: **Abaz Kujović**, potpredsjednik Opštine Bijelo Polje; **Dušan Raičević**, potpredsjednik Opštine Bar; **Anela Kriještorac**, potpredsjednica Opštine Pljevlja; **Biljana Peranović**, sekretarka Sekretarijata za lokalne prihode, budžet i finansije Opštine Kotor i **Olgica Glomazić**, sekretarka Sekretarijata za finansije, ekonomiju i lokalne prihode Opštine Plužine.

KOMISIJA ZA PROSTORNO PLANIRANJE

Konstitutivna sjednica **Komisije za prostorno planiranje Zajednice opština** održana je 01. 12. 2016. godine u Podgorici.

Na konstitutivnoj sjednici, za **predsjednika Komisije** izabran je **Nebojša Adžić**, sekretar Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine Opštine Nikšić, dok je za **potpredsjednicu Komisije** izabrana **Tatjana Jelić**, sekretarka Sekretarijata za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost Opštine Tivat.

Odlukom Upravnog odbora Zajednice opština, pored Nebojše Adžić i Tatjane Jelić, u sastav Komisije imenovani su i: **Marko Lalević**, sekretar Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora Opštine Berane, **Vladimir Gardašević**, sekretar Sekretarijata za planiranje i izgradnju Opštine Herceg Novi, **Mira Čolović**, sekretarka Sekretarijata za uređenje prostora Opštine Pljevlja; **Jović Marković**, sekretar Sekretarijata za uređenje prostora Opštine Mojkovac i **Zorica Rakčević**, rukovodilac Sektora za planiranje prostora u Sekretarijatu za planiranje prostora i zaštitu životne sredine Glavnog grada Podgorica.

KOORDINACIONI TIM ZA UPRAVLJANJE MREŽOM OPŠTINSKIH PROJEKT MENADŽERA

U Podgorici je 05. oktobra 2016. godine održana prva/konstitutivna sjednica Koordinacionog tima za upravljanje Mrežom opštinskih projekt menadžera Zajednice opština. Članovi Koordinacionog tima su za predsjednika izabrali Darka Mrvaljevića, koordinatora Tima za upravljanje projektima Opštine Danilovgrad, dok je za potpredsjednicu izabrana Jelena Vujović, savjetnica u Službi Predsjednika za praćenje i implementaciju međunarodnih projekata Opštine Nikšić.

Shodno Odluci Upravnog odbora Zajednice opština od 12. 07. 2016. godine, članovi Koordinacionog tima su i: Branka Mračević, rukovodilac Kancelarije za međunarodnu saradnju i projekte Opštine Herceg Novi; Miloš Ivanišević, savjetnik za međunarodne odnose Prijestonice Cetinje; Ismet Latić, savjetnik predsjednika za međunarodnu saradnju i projekte Opštine Pljevlja; Jelena Vujović, savjetnica za pripremu i implementaciju projekata u Opštini Mojkovac i Arta Hodža, rukovodilac Kancelarije za međunarodnu saradnju i projekte Opštine Ulcinj.

narodnu saradnju i projekte u Opštini Petnjica, Jelena Vučetić, savjetnik za pripremu i implementaciju projekata u Opštini Mojkovac i Arta Hodža, rukovodilac Kancelarije za međunarodnu saradnju i projekte Opštine Ulcinj.

Uspostavljanje Mreže opštinskih projekt menadžera (Mreže) je inicirano od strane Zajednice opština, uz podršku Evropske unije, a u okviru projekta Tehničke pomoći reformi lokalne samouprave. Do novembra 2015. godine, projekat Tehničke pomoći je podržavao izgradnju kapaciteta Mreže, da bi, nakon završetka projekta, Zajednica opština u potpunosti preuzeila organizaciju i obezbijedila njeno dalje funkcionisanje. Sve lokalne samouprave su u tom periodu imenovale svoje predstavnike u Mreži.

Cilj uspostavljanja Mreže opštinskih projekt menadžera je stvaranje platforme za stalnu razmjenu iskustava o implementaciji projekata, prvenstveno onih koji se finansiraju iz fondova Evropske unije, kao i da se pruži podrška za sticanje novih znanja učesnika učenjem jednih od drugih, gdje projekt menadžeri sa više iskustva mogu prenijeti znanje ostalima. Članovi mreže koriste svoje znanje da pomognu Zajednici opština i, prije svega, njenim članicama u programiranju EU sredstava, kao i u upravljanju odborenim projektima.

Osnovna svrha Mreže je da podigne kvalitet projekt menadžmenta na lokalnom nivou, osiguravajući na taj način visoku apsorpciju sredstava fondova EU u zemlji.

Model Odluke o komunalnoj naknadi

U okviru ukupnih aktivnosti koje organi Zajednice preduzimaju na obezbeđenju uslova za efikasno izvršavanje poslova iz sopstvene nadležnosti opština, stabilizaciju lokalnih javnih finansija i njihovu dugoročnu održivost, bitan segment predstavljaju aktivnosti na **unapređenju zakonodavnog okvira** kojim se uređuje sistem lokalne samouprave. Na tom planu, posebno je značajno donošenje **Zakona o komunalnim djelatnostima** koji je Skupština Crne Gore donijela na sjednici održanoj 31. jula 2016. godine, a koji je stupio na snagu 25. avgusta 2016. godine. Zakonom je, kao novi prihod budžeta jedinica lokalne samouprave, počev od 01. januara 2017. godine, uvedena **komunalna naknada**. Uslovi, način, rokovi i postupak naplate komunalne naknade uređuju se odlukom, koju su jedinice lokalne samouprave dužne da donesu u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu Zakona (25. 12. 2016. godine), uz prethodnu sагласност Vlade Crne Gore.

Zajednica opština je, uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, a u cilju pomoći opštinama da blagovremeno obezbijede normativne prepostavke za ubiranje ovog prihoda, formirala stručnu Radnu grupu sastavljenu od predstavnika jedinica lokalnih samouprava, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Sekretarijata Zajednice sa zadatkom da pripremi **Model Odluke o komunalnoj**

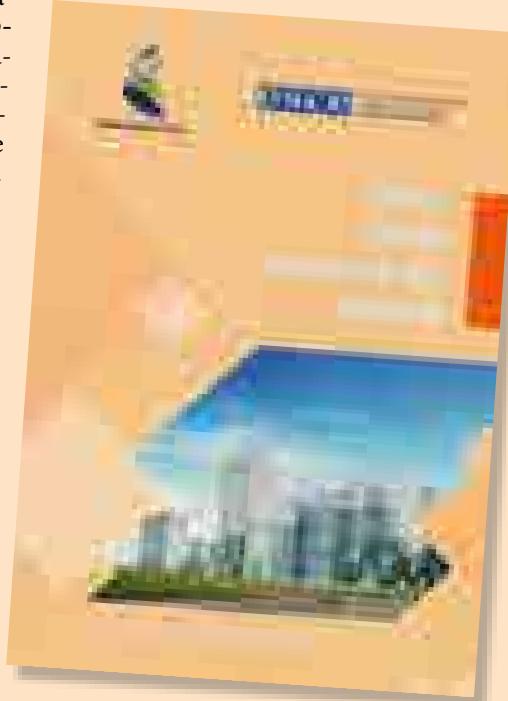
naknadi. Radna grupa je, na osnovu zakonskih rješenja, iskustava iz primjene ranijih propisa vezanih za naknadu za korišćenje građevinskog zemljišta i prakse zemalja iz okruženja u uvođenju komunalne naknade, pripremila Radnu verziju Modela Odluke, dok je konačan tekst Modela Odluke o komunalnoj naknadi utvrdila Komisija za finansiranje lokalne samouprave Zajednice opština.

Modelom Odluke utvrđena je **obaveza plaćanja komunalne naknade** i propisani su **uslovi, način, rokovi, visina i postupak plaćanja komunalne naknade**. Model Odluke utvrđuje **ko je sve obveznik plaćanja ove naknade i za**

koje vrste prostora, objekata tj. nepokretnosti se naplaćuje komunalna naknada. Obveznik komunalne naknade je prevashodno **vlasnik**, ali su prepoznati i uslovi pod kojima je **korisnik prostora, objekta, tj. nepokretnosti** obveznik plaćanja komunalne naknade.

Obaveza plaćanja komunalne naknade nastaje 1. januara tekuće godine, odnosno danom sticanja vlasništva ili prava korišćenja. Propisana je takođe i obaveza vlasnika, odnosno korisnika da obaveštava organ nadležan za administriranje komunalne naknade o **promjenama obima prava** nad predmetnim prostorom.

Za potrebe administriranja komunalne naknade potrebno je uspostaviti **odgovarajuću evidenciju – ažurnu bazu podataka o objektima**. Kao osnov za uspostavljanje evidencije koristiće se podaci iz evidencija koje vodi nadležni organi za potrebe administriranja drugih lokalnih javnih prihoda i javne službe koje vrše komunalne djelatnosti, uz stalno ažuriranje koje će se vršiti na osnovu prijava od strane samih vlasnika, odnosno korisnika prostora tj. nepokretnosti. Modelom Odluke se propisuju elementi koji utiču na ukupan iznos komunalne naknade, a to su: **cijena komunalne naknade po m 2, koeficijent zone i koeficijent namjene**. Prilikom predlaganja visine, odnosno utvrđi-

vanja raspona i vrijednosti elemenata koji utiču na iznos komunalne naknade, vodilo se računa o fiskalnom kapacitetu obveznika, višini stvarnih troškova koji se moraju pokriti iz prihoda od komunalne naknade i odnosu ove naknade u godišnjem iznosu prema iznosu poreza na nepokretnosti za isti prostor. U tom smislu, dat je raspon cijene komunalne naknade po jedinici površine ($0,02\text{--}0,035/\text{m}^2$), koeficijenata zona i koeficijenata namjene kao preporka u kojim granicama bi jedinice lokalne samouprave trebalo iste da utvrde. Kako u udaljenim/ruralnim naseljima ne postoji komunalna infrastruktura zajedničke komunalne potrošnje, pa se samim tim ova javna funkcija tamo ne vrši, nije pravično da lokalno stanovništvo finansira potrošnju čiji im benefiti nisu dostupni. Zakon o komunalnim djelatnostima nije dao mogućnost oslobođanja od obaveze plaćanja komunalne naknade, pa se Modelom Odluke, imajući u vidu ova zakonska ograničenja, utvrđuju samo koeficijenti za zone u kojima se vrši ova javna funkcija.

Predloženo je da organ lokalne uprave nadležan za poslove lokalnih javnih prihoda do 31. januara, odnosno u roku od 15 dana od dana sticanja vlasništva ili sticanja prava korišćenja donosi *rješenje* o utvrđivanju komunalne naknade na *godišnjem nivou*. Takođe je predloženo da se komunalna naknada *obračunava po mjesecima*, kao i da se ista *plaća mjesечно*, kako bi se i na taj način dodatno rasteretili obveznici.

Da bi poreski obveznici u fazi javne rasprave i tokom primjene Odluke bili upoznati sa namjenom sredstava koja se naplate po osnovu komunalne naknade, Modelom Odluke je jasno propisan način *korišćenja sredstava* i nabrojani poslovi čije se obavljanje finansira iz ovog prihoda.

Kako bi se predstavnici lokalnih samouprava upoznali sa sadržajem Modela Odluke, Zajednica opština je, uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, organizovala **01. novembra 2016. godine** okrugli sto, kojem su prisustvovali predstavnici organa lokalne samouprave zaduženi za poslove finansija, lokalnih javnih prihoda i komunalnih djelatnosti.

Predstavnici lokalnih samouprava su tokom diskusije posebno ukazali na značaj obezbjeđenja *jedinstvenog softvera za administriranje komunalne naknade*, kao neophodnog uslova za efikasno ubiranje prihoda po ovom osnovu, a ponovo je naglašena i potreba obezbjeđivanja ovakvog *softvera za administriranje poreza na nepokretnosti*. Učesnici Okruglog stola su takođe dali svoje mišljenje u odnosu na sadržaj pojedinih odredbi Modela Odluke koje se odnose na utvrđivanje načina plaćanja; mogućnost pripreme jedinstvene prijave za komunalnu naknadu; način definisanja obveznika plaćanja komunalne naknade; plaćanje komunalne naknade za nelegalno sagrađene objekte, stambene objekte namijenjene socijalnom stanovanju

i nestambene prostore, i dr., što će svakako biti od koristi opština prilikom koncipiranja opštinskih odluka.

Zaključak Okruglog stola je da Model Odluke predstavlja dobru osnovu i daje kvalitetne smjernice opštinama za pripremu opštinskih propisa. Model Odluke treba da pomogne u obezbjeđenju *jedinstvenog pristupa i principa* na kojima će opštine urediti ova pitanja i da posluži kao smjernica i stručna pomoć opštinama na izradi svojih odluka. Zajednica opština, u tom smislu, stoji na raspolaganju svim opštinama za stručnu pomoć prilikom pripreme opštinskih propisa.

Model Odluke o naknadi za korišćenje prostora za neformalne objekte

Ređulisanje statusa neformalnih objekata ima poseban značaj za lokalnu samoupravu. Shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi i Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, opština u okviru sopstvenih poslova, uređuje građevinsko zemljište i stvara uslove za izgradnju objekata. Uzurpacijom prostora od strane nelegalnih graditelja, lokalne samouprave su onemogućene da u potpunosti i na kvalitetan način vode politiku planskog razvoja opštine i uskraćene za prihode iz kojih se vrši komunalno opremanje građevinskog zemljišta, odnosno radi na unapređenju komunalne infrastrukture kao ključnog uslova za kvalitet života i rada građana.

Zakonom o regularizaciji neformalnih objekata, koji će se primjenjivati od 1. marta 2017. godine, utvrđen je zakonski okvir za postupak legalizacije i regularizacije neformalnih objekata. Ovim Zakonom se, takođe, uvođe i *novi prihodi opština* – između ostalih, i **naknada za korišćenje prostora za neformalne objekte**. Ova naknada predstavlja svojevrsnu *mjeru pritiska na vlasnike neformalnih objekata* koja ima za cilj uvođenje što većeg broja objekata u zakonom utvrđen postupak njihove legalizacije.

Zakon daje ovlašćenje jedinicama lokalne samouprave da uvedu ovaj prihod svojim propisom – odlukom kojom će utvrditi *visinu, način i kriterijume plaćanja naknade*. U cilju pomoći opštinama da blagovremeno obezbijede normativne pretpostavke za uvođenje ovog prihoda i njegovu naplatu, Zajednica opština je, uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, formirala stručnu Radnu grupu sastavljenu od *predstavnika jedinica lokalnih samouprava, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Sekretarijata Zajednice* sa zadatkom da pripremi Model Odluke o naknadi za korišćenje prostora za nefomalne objekte. Radna grupa je, na osnovu zakonskih rješenja iz oblasti uređenje prostora, izgradnje objekata i regularizacije neformalnih objekata, pripremila Radnu verziju Modela Odluke. *Komisija za finansiranje lokalne samouprave i Komisija za prostorno planiranje*, na zajedničkoj sjednici održanoj 1. decembra 2016. godine, utvrdile su **Model Odluke o naknadi za korišćenje prostora za neformalne objekte**.

Modelom Odluke se propisuju *visina, način i kriterijumi plaćanja naknade za korišćenje prostora za neformalne objekte*, pri čemu je napravljen izuzetak za privremene neformalne objekte koji se nalaze u područjima posebne namjene kojima gazduje centralni nivo vlasti.

Naknada za korišćenje prostora za neformalne objekte plaća se za: privremene neformalne objekte obuhvaćene planom neformalnih objekata na teritoriji opštine; neformalne objekte za koje nije podnijet zahtjev za legalizaciju u roku utvrđenim zakonom, kao i za neformalne objekte za koje je u postupku legalizacije donijeto pravosnažno rješenje o odbijanju zahtjeva za legalizaciju. Modelom Odluke utvrđeno je da **obaveza plaćanja naknade** nastaje 1. januara tekuće godine za koju se utvrđuje naknada, a propisani su *izuzeci* vremena nastanka obaveze plaćanja ove naknade u određenim situacijama. Obaveza plaćanja naknade *prestaje okončanjem statusa neformalnog objekta*, odnosno izdavanjem rješenja o legalizaciji za slučaj uklapanja objekta u planski dokument, odnosno za privremene neformalne objekte koji ne budu uklopljeni u planski dokument i sve druge neformalne objekte za koje se uvodi ova naknada, obaveza plaćanja prestaje uklanjanjem objekta.

U skladu sa zakonskim odredbama, Modelom Odluke se utvrđuje obaveza organa uprave nadležnog za sprovođenje postupka legalizacije neformalnih objekata da, radi utvrđivanja obaveze plaćanja naknade, uspostavi i vodi **evidenciju (bazu podataka) obveznika naknade**. Za uspostavljanje i vođenje ove evidencije, koristiće se podaci iz katastra nepokretnosti, plana privremenih neformalnih objekata, liste neformalnih objekata i drugih evidencija koje vode organi lokalne uprave, javne službe čiji je osnivač opština i pružaoci usluga elektronskih komunikacija i distribucije električne energije, a u kojima su sadržani podaci značajni za identifikovanje neformalnih objekata i njihovih vlasnika, odnosno korisnika.

Modelom Odluke je propisan **nacin utvrđivanja visine naknade na godišnjem nivou** koja se obračunava na osnovu **cijene naknade po jedinici površine**, koja se množi sa **bruto površinom neformalnog objekta i stopom naknade**. Prilikom utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje prostora za neformalne objekte vodilo se računa o odnosu opterećenja obveznika plaćanja ove naknade, s jedne strane, i opterećenja vlasnika neformalnih objekata po osnovu plaćanja naknada i troškova legalizacije neformalnih objekata, s druge strane. Naime, imajući u vidu da ova naknada treba da bude mehanizam pritiska na vlasnike neformalnih objekata da iste legalizuju, njena visina mora biti destimulativna za vlasnike neformalnih objekata da i dalje drže takav status objekta.

U vezi sa tim, predloženo je da se cijena naknade po jedinici površine određuje se na osnovu prosječne **cijene građenja m² novoizgrađenog stambenog objekta u pojedinoj opštini**, odnosno u Crnoj Gori koju objavljuje MONSTAT za godinu koja prethodi godini. Takođe je predloženo da se **stopa naknade** kreće u rasponu od **1,00%** do **2,00%**, pri čemu će se lokalne samouprave, zavisno od sopstvene politike regularizacije neformalnih objekata, samostalno određivati u odnosu na ovaj element naknade.

Visina naknade se, shodno Modelu Odluke, utvrđuje **rješenjem organa lokalne uprave nadležnog za poslove lokalnih javnih prihoda**. Prilikom utvrđivanja roka za donošenje rješenja i načina plaćanja naknade, radi racionalizacije troškova, primijenjena je analogija administriranja poreza na nepokretnosti, pa je predloženo da se rješenje donosi do 30. aprila tekuće godine, te da se naknada plaća u dvije jednakе rate koje dospijevaju 30. juna, odnosno 31. oktobra. Izuzetno, utvrđe-

no je da se rješenje u prvoj godini donosi u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu plana neformalnih objekata, odnosno od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju zahtjeva za legalizaciju.

U cilju upoznavanja predstavnika lokalnih samouprava sa sadržajem Modela Odluke, Zajednica opština Crne Gore je, uz finansijsku podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, organizovala **13. decembra 2016. godine u Podgorici** okrugli sto za predstavnike organa lokalne uprave zadužene za poslove legalizacije neformalnih objekata, finansija i lokalnih javnih prihoda.

Predstavnici lokalnih samouprava su, tokom rasprave, dali svoje viđenje predloženih rješenja iz Modela Odluke, a govorili su i o problemima sa kojima će se organi lokalne uprave nadležni za regularizaciju neformalnih

objekata i za ubiranje lokalnih prihoda susretati prilikom implementacije zakonskih rješenja iz ove oblasti. U tom smislu, posebno je istaknut značaj utvrđivanja **kvalitetne evidencije neformalnih objekata, odnosno baze podataka** za ubiranje svih prihoda koji proizilaze

iz Zakona o regulazaciji neformalnih objekata.

U raspravi je ukazano da su vlasnici neformalnih objekata, shodno Zakonu o porezu na nepokretnosti, dužni da plaćaju **uvećani** porez na nepokretnosti, zbog čega treba razmotriti pitanje **pravičnosti poreske politike u odnosu na oporezivanje neformalnih objekata**, jer će vlasnici ovih objekata biti duplo opterećeni po istom osnovu, što nije opravdano. Zbog toga će, početkom primjene Zakona o regularizaciji neformalnih objekata, biti neophodno sagledati potrebu iniciranja izmjene Zakona o porezu na nepokretnosti u ovom pravcu. Učesnici okruglog stola su se saglasili da Model Odluke predstavlja dobru osnovu opštinskim odlukama za pripremu opštinskih odluka. Model Odluke **nije obavezujući** za jedinice lokalne samouprave, već treba da pomogne u davanju smjernica opštinskim odlukama u kom pravcu treba da koncipiraju rješenja u svojim odlukama.

Decentralizacijom do demokratizacije i ekonomskog rasta na lokalnom nivou

Jugoistočna Evropa je u važnom trenutku u svom razvoju. Tokom proteklih decenija zemlje jugoistočne Evrope su ostvarile intenzivan napredak u svojoj ekonomskoj i političkoj transformaciji i integraciji u globalnu ekonomiju, čime se značajno doprinijelo povećanju životnog standarda stanovništva. Uprkos ostvarenim dostignućima, izazovi kojima treba odgovoriti u narednom periodu su veoma zahtjevnici.

Kako bi se razgovaralo o mogućim odgovorima na izazove sa kojima se suočava lokalna samouprava u tom kontekstu, u organizaciji **Zajednice opština Crne Gore i Mreže asocijacija lokalnih samouprava jugoistočne Evrope – NALAS**, u Podgorici je **15–16. decembra 2016. godine** održana regionalna konferencija „*Jačanje lokalne samouprave u regionu jugoistočne Evrope*“.

Centralne teme dvodnevne konferencije bile su **decentralizacija, ekonomski rast i antikorupcija na lokalnom nivou**, koje su uvijek aktuelne u opštinama i bude veliko interesovanje javnosti.

Konferenciju je otvorio **Aleksandar Bogdanović**, Predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore i Gradonačelnik Prijestonice Cetinje, koji je istakao da **Crna Gora predstavlja primjer dobre prakse** u regionu Zapadnog Balkana, kada je u pitanju **borba protiv korupcije na nivou lokalne samouprave** i zahvalio **Misiji OEBS-a u Crnoj Gori** koja već godinama podržava rad lokalnih samouprava u dijelu povećanja transparentnosti, efektivnosti rada, kao i razvijanja politika integriteta na lokalnom nivou. „**Kvalitetna i efikasna decentralizacija**, zasnovana na **principima odgovornosti i transparentnosti rada lokalnih samouprava**, moguća je samo uz uspostavljanje i stalno unapređivanje **saradnje između lokalnih samouprava i njihovih asocijacija, na jednoj strani, i centralnih vlasti, na drugoj strani**. Saradnja treba da se ostvaruje na principima zajedničkog rada na izradi zakonodavnog okvira i stvaranju uslova za njegovu implementaciju u praksi na način koji će obezbijediti ef-

kasno vršenje poslova na lokalnom nivou”, istakao je on.

„Lokalne samouprave u jugoistočnoj Evropi treba da redefinišu svoju strategiju i **ožive proces decentralizacije** kako bi ga vratile na pravi put. Decentralizacija u jugoistočnoj Evropi nije potrebna samo da bi se unaprijeđio kvalitet javnih usluga i života njenih građana, već je to **preduslov** za dalju **demokratizaciju, prevenciju sukoba interesa i obezbeđenje ekonomskog rasta**”, ocijenio **Kelmend Zajazi**, izvršni direktor NALAS-a.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore istakao je da su lokalne vlasti jedna od glavnih osnova svakog demokratskog sistema, te da se pravo građana da obavljaju javne poslove, kao jedan od osnovnih demokratskih principa, može najneposrednije ostvariti na lokalnom nivou. Javne poslove, po pravilu, treba da vrše prije svega one vlasti koje su najbliže građanima.

„Lokalna samouprava u Crnoj Gori se susreće sa određenim teškoćama, a i otvorenim pitanjima: **koje nadležnosti dati lokalnim zajednicama**, a koje zadržati na

centralnom nivou; ***da li i kojoj mjeri treba promijeniti distribuciju javnih prihoda u korist lokalne samouprave*** i da li sadašnji koncept organizacije lokalne uprave i lokalnog službeničkog sistema može da obezbijedi dostizanje planiranih ciljeva da ***jedinice lokalne samouprave budu*** značajan činilac u stvaranju dobrog ekonomskog i socijalnog ambijenta za građane i privredu lokalne zajednice, a ne produžena ruka vlasti”, zaključio je Generalni sekretar.

Predstavnici radnih grupa NALAS-a dali su pregled ostvarenih rezultata i prioritete u budućem radu do 2022. godine u različitim oblastima iz nadležnosti lokalne samouprave kao što su: ***energetska efikasnost, upravljanje čvrstim otpadom, prostorno planiranje, održivi turizam i fiskalna decentralizacija***. Prema nalazima radnih grupa, neki od ključnih izazova na kojima treba raditi u narednom periodu su: poboljšanje zakonodavstva koje se odnosi na energetsku efikasnost i unapređenje kapaciteta za planiranje i sprovođenje mjera energetske efikasnosti na lokalnom nivou; zastupanje modela potpunog pokrivanja troškova u oblasti upravljanja čvrstim otpadom i otpadnim vodama koji će doprinijeti poboljšanju kvaliteta usluga; participativno prostorno planiranje koje će obezbijediti prihvatanje urbanističkih planova, promociju zelenih turističkih destinacija; unapređenje mehanizama finansijskog ujednačavanja i njihove efekte na nacionalnom i regionalnom nivou. Ova pitanja će biti u fokusu Strateškog plana NALAS-a za period 2018–2022. godine.

Predstavnici međunarodnih organizacija ***OEBS-a, UNDP-a, GIZ-a, TIKA-e i KDZ-a Austrija*** govorili su o ***izuzetno uspješnoj saradnji sa jedinicama lokalne samouprave*** i njihovim asocijacijama u zemljama jugoistočne Evrope i, između ostalog, istakli da u ***njima vide pouzdane partnere za realizaciju projekata*** koje finansijski podržavaju, a ko-

ji su usmjereni na unapređenje kvaliteta života građana.

Zaključujući konferenciju, ***predstavnici asocijacija lokalnih samouprava*** najavili su aktivnosti koje će realizovati na planu ostvarivanja svoje misije, tj. zastupanja interesa jedinica lokalne samouprave prema državnim organima i međunarodnim organizacijama; ***daljeg unapređenja zakonodavnog okvira i ambijenta u kojem jedinice lokalne samouprave vrše svoje poslove***, a sve u cilju što efikasnijeg pružanja usluga građanima.

Konferencija je okupila predstavnike 12 asocijacija lokalnih samouprava iz jugoistočne Evrope, međunarodnih organizacija, lokalnih i centralnih vlasti koji su diskutovali o gorućim temama od interesa za jedinice lokalne samouprave, ***razmjenili mišljenja, predstavili primjere dobre prakse i, koristeći iskustva evropskog zakonodavstva, dali smjernice za budući razvoj lokalne samouprave i pravce dalje decentralizacije do 2022. godine***.

Unapređenje efikasnosti javnog sektora, posebno se oslanjajući na praksu zemalja Evropske unije, predstavlja preduslov za veću efikasnost privrede. Uspostavljanje efikasne javne administracije, prakse dobrog upravljanja, transparentne javne službe bez koruptivnih radnji, kvaliteta pružanja usluga i pouzdanog upravljanja imaće direktni pozitivan uticaj na poslovno okruženje i investicije, dajući snažan podsticaj za budući sveukupni ekonomski razvoj, pa samim tim i onaj na lokalnom nivou. U tom kontekstu, potrebno je stvoriti uslove u kojima će se jedinicama lokalne samouprave obezbijediti adekvatan nivo prihoda za finansiranje njihovih nadležnosti, u skladu sa principima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi koja obavezuje države članice koje su je ratifikovale da garantuju političku, administrativnu i finansijsku nezavisnost lokalnih vlasti.

Projekat „Unapređenje ljudskih prava i zaštite manjina u jugoističnoj Evropi”

Nedavno završeni zajednički regionalni *projekat Savjeta Evrope i Evropske unije* imao je za cilj da poboljša pristup pravima manjina na različitim nivoima vlasti, na osnovu standarda Savjeta Evrope u ovoj oblasti i posebno na osnovu *Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina (OKZNM) i Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima (EPORMJ)*. Projektom su dodijeljeni grantovi za *35 opština iz sedam država regionala* za razvoj praktičnih mjer za uklanjanje prepreka u ostvarivanju manjinskih prava na lokalnom nivou i pružena je redovna tehnička pomoć opštinama u razvoju i realizaciji projekta, dok je za sedam opština koje su pokazale *najinspirativnije i primjenljive elemente dobre prakse* tokom relazacije malih grantova dodijeljen dodatni grant.

Korisnice granta iz Crne Gore bile su:

- *Opština Tivat*, za projekt „*RE asistent u nastavi*“;
- *Opština Kotor*, za projekt – „*Očuvanje jezika hrvatske nacionalne manjine – časopis „Hrvatski glasnik“*“ i
- *Opština Plav*, za projekt – „*Otvaranje kancelarije za prevođenje*“.

Projekat Opštine Tivat – „RE asistent u nastavi“ je od strane Upravnog odbora projekta *ocijenjen kao primjer*

najbolje prakse u oblasti uključivanja Roma i Egipćana u obrazovni sistem Crne Gore, te je po tom osnovu opštini *dodijeljen dodatni grant* za dalji razvoj i podršku servisima uspostavljenim u okviru projekta.

Povodom završetka Projekta, Savjet Evrope je 15–17. novembra u Tirani organizovao završnu regionalnu konferenciju „*Zaštita nacionalnih manjina u jugoistočnoj Evropi – rezimiranje rezultata na lokalnom nivou i pronalaženje načina za uticanje na promjene na strateškom nivou*“, kojoj su prisustvovali članovi Upravnog odbora Projekta, predstavnici 35 odabranih opština, nacionalni, regionalni i međunarodni stručnjaci, predstavnici Savjeta Evrope i EU.

Konferenciji su iz Crne Gore prisustvovali *Leon Gjokaj*, generalni direktor Direktorata za unaprjeđenje i zašti-

Dodjelu nagrade od strane Savjeta Evrope za jedan od najboljih projekata socijalne inkluzije Roma i Egipćana, Opština Tivat je obilježila „*Danom otvorenih vrata*”, **16. septembra 2016. godine**. Projektom „*RE asistent u nastavi*“, Opština Tivat je pružila podršku pripadnicima ove manjinske populacije za inkluziju u obrazovni sistem.

U okviru manifestacije Dana otvorenih vrata, *Snežana Matijević*, Predsjednica Opštine Tivat, istakla je da je lokalna zajednica mjesto gdje se problemi manjinske zajednice mogu najlakše primijetiti, ali i na njih najefikasnije djelovati. Ona je naglasila da je cilj Opštine Tivat da svi njeni građani imaju jednakе uslove za život i šanse za napredovanje.

U svom obraćanju, *Refik Bojadžić*, Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore i član Upravnog odbora regionalnog Projekta, naglasio je da Crna Gora baštini sve vrijednosti i tekovine zaštite ljudskih i manjinskih prava i da u visokom stepenu obezbjeđuje njihovo poštovanje, te da su crnogorske lokalne samouprave u potpunosti posvećene ispunjavanju evropskih standarda u ovoj oblasti, a jedna od njih je svakako i *Opština Tivat*. „*Zahvaljujući velikom radu, dobrom upravljanju i posvećenošću lokalne samouprave razvoju opštine u*

prethodnom periodu, Opština Tivat je postala jedna od najuspješnijih lokalnih samouprava u Crnoj Gori danas“ – istakao je tom prilikom Generalni sekretar. Pored intezivnog ekonomskog i infrastrukturnog razvoja, opština vodi računa o *kvalitetu socijalnog i društvenog života svojih građana*. Posebnu pažnju posvećuje društvenoj integraciji pripadnika manjinskih naroda, a u prilog tome je i uspješno realizovan projekat, zahvaljujući kojem su djeca pripadnika romske i egipatske populacije u ovoj opštini *u potpunosti* uključena u obrazovni sistem.

tu prava manjinskih naroda Ministarsva za ljudska i manjiska prava i **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore, kao članovi Upravnog odbora Projekta, te predstavnici opština korisnica projekta.

Na konferenciji su predstavljeni i **sumirani rezultati projekta**, na osnovu dodijeljenih malih malih grantova, **razmotrene prepreke** identifikovane tokom realizacije projekata na lokalnom nivou i **date preporuke** da se, na bazi iskustava stečenih tokom realizacije projekta, naprave **dodatni koraci** kako bi se stanje zaštite manjinskih prava na nacionalnom i lokalnom nivou **unaprijedilo**.

Uspješna realizacija Projekta podržanog od strane Savjeta Evrope, okončana je regionalnom konferencijom u **Tirani je 15. - 17. novembar 2016. godine**. Konferencija je okupila članove Upravnog odbora Projekta, predstavnike 35 odabralih opština, nacionalne, regionalne i međunarodne stručnjake, te predstavnike Savjeta Evrope i EU.

Na konferenciji su **sumirani rezultati 35 projekta iz 7 država regionala**, na osnovu dodijeljenih malih malih grantova, **razmotrene prepreke** identifikovane tokom realizacije projekata na lokalnom nivou i **date preporuke** da se, na bazi iskustava stečenih tokom realizacije projekta, naprave **dodatni koraci** kako bi se stanje zaštite manjinskih prava na nacionalnom i lokalnom nivou **unaprijedilo**.

Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore i član Upravnog odbora Projekta Refik Bojadžić je, u ime Delegacije Crne Gore, iznio **predlog aktivnosti** koje treba preduzeti na nacionalnom i lokalnom nivou da bi se preporuke sprovele i poboljšao pristup pravima manjina u skladu sa **evropskim standardima, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i Evropskom poveljom o regionalnim ili manjinskim jezicima**.

Projekat Savjeta Evrope je, kroz dođelu malih grantova, crnogorskim opštinama dao velike rezultate na planu poboljšanja pristupa pravima manjina i **pokrenuo nove ideje i predloge za dalji rad na unapređenju stanja u ovoj oblasti**.

Seminar „Ovlašćenja komunalne policije u kontekstu Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnoj policiji”

Zajednica opština je, u saradnji sa Upravom za kadrove, tokom novembra i decembra u Bijelom Polju, Tivtu i Podgorici organizovala seminar na temu „**Ovlašćenja komunalne policije u kontekstu Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnoj policiji**“.

Polaznicima seminara su predstavljena nova rješenjima iz Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnoj policiji u pogledu obima nadležnosti, ovlašćenja, načina upotrebe i granice ovlašćenja, kao i načina i forme ostvarivanja saradnje sa komunalnim inspektorima, Upravom za inspekcijske poslove, Upravom policije i drugim službama. Pored toga, poseban akcent je stavljen na podjelu nadležnosti između komunalnih policija i komunalnih inspektora u pojedinim upravnim oblastima.

Polaznici su se, kroz pokazane i praktične vježbe, upoznali sa elementima i načinom sačinjanja prekršajnog naloga, koje je jedno od najčešće korišćenih ovlašćenja komunalne policije u cilju uspostavljanja narušenog komunalnog reda, kao i u pogledu drugih pismena neophodnih u postupku vršenja komunalnog nadzora, a to su službena zabilješka o lišenju slobode, izvještaj o upotrebi sredstava prinude i potvrda o privremeno oduzetim predmetima. Seminar je pohađalo preko 100 učesnika – predstavnika komunalnih policija. Predavači na seminaru su bili **Sanja Živković** i **Nenad Vojinović**.

Opštine zajedno radile na pripremi predloga projekata

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini, u saradnji s Direkcijom za evropske integracije poslova i evropskih integracija Crne Gore, objavila je *Prvi poziv za podnošenje prijedloga projekata u okviru Programa prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014–2020*, koji se finansira iz sredstava *Instrumenta pretprihvate podrške (IPA)*. Poziv je otvoren 17. oktobra 2016. godine, a krajnji rok za podnošenje sažetaka projekata je bio 02. decembar 2016. godine.

Naša zajednica 22/2016

U cilju pripreme sažetaka projekata sa kojima će opštine aplicirati u okviru ovog poziva, Zajednica opština Crne Gore i Uprava za kadrove, uz podršku Kancelarije OEBS u Crnoj Gori, su organizovale radionicu na temu „*Izrada i upravljanje projektima finansiranim iz EU fondova (napredni nivo)*” u Herceg Novom od 9. do 11. novembra 2016. godine. Predavači na radionici su bili **Darko Mrvaljević**, predsednik Mreže opštinskih projekt menadžera i **Vanja Starovlah**, sekretar za evropske integracije i međunarodnu saradnju u Zajednici opština. Radionica je bila organizovana za članove Mreže opštinskih projekt menadžera, u formi praktičnog rada na konkretnim projektnim idejama opština koje se nalaze u prihvatljivom području za Prvi poziv za dostavljanje predloga projekata u okviru prekograničnog programa Bosna i Hercegovina-Crna Gora 2014–2020 (Pljev-

lja, Plužine, Žabljak, Šavnik, Nikšić, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Berane, Petnjica, Danilovgrad).

Kao rezultat radionice, pripremljeno je 7 sažetaka projekata sa kojima su opštine aplicirale u okviru ovog Poziva. Na jednom broju projekata, opštine su dogovorile zajednički rad i saradnju i aplicirale kao partneri, čime Mreža nastavlja da ostvaruje jednu od svojih najvažnijih uloga, a to je *promovisanje međuopštinske saradnje*. Nepodijeljeno mišljenje učesnika tokom diskusije i evaluacije radionice bilo je da je ovakva vrsta radionica (konkretna tema, sa konkretnim proizvodima na kraju seminara) od posebne koristi, te da bi bilo potrebno iste organizovati uvek nakon objavljanja poziva za projekte u okviru IPA fondova. Učesnici su takođe izrazili nadu da će se sa takvom praksom nastaviti i u budućnosti.

Održana šestodnevna obuka na temu „Izrada i upravljanje EU projektima” za lokalne službenike Opštine Pljevlja

Na poziv Opštine Pljevlja i Službe za evropske integracije, Zajednica opština je, u saradnji sa Upravom za kadrove, organizovala obuku na temu „*Izrada i upravljanje EU projektima-osnovni nivo*”. Obuka se realizovala u okviru dva modula, u trajanju od po tri radna dana, 23–25. novembra 2016. i 21–23. decembra 2016. godine. Predavači na obuci su bili **Darko Mrvaljević**, predsednik Mreže opštinskih projekt menadžera i **Vanja Starovlah**, sekretar za evropske integracije i međunarodnu saradnju u Zajednici opština.

Cilj obuke je bio da se ojačaju kapaciteti jedinica lokalnih samouprava za apliciranje za korišćenje sredstva EU fondova za realizaciju projekata od značaja za njihov razvoj. Obuci je prisustvovalo 18 polaznika.

Program obuke bio je prilagođen potrebama polaznika i njime su obuhvaćene sve faze projektnog ciklusa. Obuka je prvenstveno bila usmjerena na praktični rad, pa su polaznici, podijeljeni u četiri grupe, razvijali konkretnе

Prezentacija Informaciono-računovodstvenog sistema Opštine Berane

projektne ideje iz različitih oblasti. Upoznali su se sa opštim karakteristikama logičke matrice, a kroz rad u grupama, razvijali su nacrte matriće logičkog okvira za projekte, obuhvativši sve korake: analizu konteksta, analizu zainteresovanih strana, SWOT analizu organizacije, analizu problema – problemsko drvo, drvo ciljeva, kao i druge značajne korake. U drugom dijelu obuke učesnicima je predstavljen primjer poziva za projekte i detaljno je pojašnjeno uputstvo za podnošenje projektnih zahtjeva. Polaznici su se upoznali sa sadržajem i metodom popunjavanja aplikacionog formulara, pojedinačno kroz svaku stavku, nakon čega su imali zadatak da formular sami popune. Detaljno je predstavljena metodologija prilikom izrade projekta, kao i metode implementacije projekta, način monitoringa i evaluacije, organizaciona struktura tima koji radi na projektu i ostali značajni segmenti procesa pripreme i apliciranja. Učesnicima je objašnjena metodologija planiranja budžeta projekta i način dokazivanja održivosti projekta. Evaluacioni formulari su pokazali da su **učesnici ocijenili obuku kao izuzetno kvalitetnu i korisnu za njihov dalji rad**, kao i da je obuka značajno doprinijela unapređenju njihovog znanja u ovoj oblasti. Pohvalili su stručnost, pripremljenost i posvećenost predavača. Naglasili su posebno korisnim to što su u okviru svake vježbe predavači navodili primjere iz prakse projekata koje su sprovodili, naglašavajući probleme sa kojima su se susretali u postupku njihove izrade i davali precizna objašnjenja na pitanja učesnika. Učesnici su pohvalili Zajednicu opština za dobru organizaciju obuke i spremnost da odgovori na potrebe opština.

Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, 04. 10. 2016. godine u Podgorici organizovala je prezentaciju *Informaciono-računovodstvenog sistema Opštine Berane (obračunska osnova – modifikovano-gotovinska osnova)*. Prezentaciji su prisustvovали sekretari za finansije i šefovi računovodstava u

lokalnim samoupravama, kao i predstavnici Ministarstva finansija.

Imajući u vidu da je Vlada Crne Gore usvojila *Strategiju za prelazak javnog sektora na obračunsko računovodstvo* kojom je utvrdila obavezu prelaska kompletног javnog sektora na obračunsku osnovu računodstvene evidencije, Zajednica opština je organizovala sastanak u cilju blagovremene pripreme opština za prelazak na novi sistem računovodstvene evidencije.

Opština Berane je prva crnogorska opština koja je preduzela aktivnosti na ovom planu i razvila jedinstveni informaciono-računovodstveni sistem koji omogućava istovremenu računovodstvenu evidenciju i po modifikovano-gotovinskoj osnovi i po obračunskoj osnovi. Imajući u vidu novine i pozitivne rezultate u evidentiranju finansijskih transakcija na lokalnom nivou, ova praksa Opštine Berane je od Zajednice opština, Ministarstva unutrašnjih poslova i Misije OEBS-a u Crnoj Gori, u realizaciji Programa „Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori”, 2015. godine dobila *specijalnu nagradu za oblast „Upravljanje lokalnim javnim finansijama u funkciji stvaranja održivih lokalnih zajednica”*.

Svetomir Aković, sekretar za finansije i ekonomski razvoj Opštine Berane, predstavio je *Informaciono-računovodstvenog sistema Opštine Berane*, kojom prilikom je detaljno obrazložio svaki segment funkcionisanja ovog sistema kojim se obezbjeđuje istovremeno knjiženje po modifikovano – gotovinskoj osnovi i obračunskoj osnovi. Upoznao je učesnike, između ostalog, kako se ovim sistemom omogućava jedinstven obuhvat potraživanja lokalne samouprave; kako funkcioniše sistem u dijelu koji se odnosi na rezervisanje sredstava, zahtjeve za plaćanja, izmirivanju obaveza, djelimično plaćanje obaveza, dinamiku plaćanja po zahtjevu, različitim formama izvještaja koje omogućava ovaj sistem, te o nizu drugih pogodnosti koje ovaj sistem pruža u evidenciji poslovnih transakcija. Posebno je istakao sadržaj Međunarodnih računovodstvenih standarda koji se odnose na računovodstvo javnog sektora, a naveo je iskustva zemalja iz okruženja i zemalja EU u računovodstvenoj evidenciji poslovnih promjena javnog sektora.

Nakon detaljne prezentacije sistema računovodstvene evidencije Opštine Berane, učesnici su se uključili u konstruktivnu raspravu u okviru koje je zaključeno da ovaj informaciono računovodstveni sistem predstavlja značajan napredak u razvoju računovodstva jedinica lokalnih samouprava, da je dobra osnova za implementaciju Strategije za prelazak javnog sektora na obračunsko računovodstvo i da postoje pojedini segmenti ovog sistema koji će se dodatno unaprijediti. Opština Berane je izrazila punu spremnost da pruži adekvatnu pomoć svim jedinicama lokalne samouprave koje pokažu interesovanje za uvođenje ovog sistema u svoje računovodstvene evidencije.

Dvodnevne radionice posvećene uređenju prostora i izgradnji objekata na lokalnom nivou

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore i uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, organizovalo je tokom novembra *tri dvodnevne radionice u Andrijevici, Nikšiću i Sutomoru* posvećene problemu *uklanjanja arhitektonskih barijera na objektima u javnoj upotrebi na lokalnom nivou i e-poslovanju lokalnih samouprava u oblasti izgradnje objekata*.

Radionice su bile namjenjene glavnim administratorima, starješinama sekretarijata nadležnih za uređenje prostora i izgradnju objekata, IT stručnjacima zaduženim za uređivanje internet stranice lokalne samouprave i rukovodiocima javnih službi čiji je osnivač opština.

Prvog dana dvodневних radionica predstavnici lokalnih samouprava predstavili su aktivnosti koje su preduzete na planu *uklanjanja arhitektonskih barijera na objektima u javnoj upotrebi na lokalnom nivou* za potrebe nesmetanog funkcionisanja i kretanja lica slabije pokretnjivosti i licima sa oštećenim sluhom. Najveći dio opština je u prethodnom periodu uradio analizu objekata sa aspekta pristupačnosti, prepoznaajući prioritetne objekte i komunikacije koje treba da budu prilagođene.

Lokalne samouprave koje nijesu pripremile ovakve analize učiniće to u narednom periodu. Predstavnici opština su, takođe, predstavili i objekte u javnoj upotrebi na lokalnom nivou koji su prilagođeni sa aspekta pristupačnosti osobama sa invaliditetom. Prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi licima sa invaliditetom je otežano, imajući u vidu nedostatak budžetskih sredstava za finansiranje ovih aktivnosti, te činjenicu da je dio javnih objekata u vlasništvu državnih organa, kao i da se nalaze u područjima koja su pod zaštitom kulturnih dobara. Nakon konstruktivnih diskusija učesnika ra-

dionica, zaključeno je da lokalne samouprave moraju učiniti dodatne napore kako bi se unaprijedio kvalitet života ciljne populacije i tako obezbijedile okruženje jednakopristupačno za sve članove lokalne zajednice.

Predstavnici Ministarstva su upoznali učesnike radionica da su na svojoj internet stranici uredili posebnu pod-stranicu i posvetili je pitanjima pristupačnosti, pa su, u tom smislu, pozvali opštine da primjere dobre prakse obezbjeđivanja pristupačnosti javnih objekata prijave Ministarstvu, kako bi isti bili postavljeni na internet stranici.

Predstavnici Zajednice opština su prisutne podsjetili da će, počev od 01. januara 2017. godine, opštine biti u prilici da, shodno Zakonu o komunalnim djelatnostima, ubiraju novi prihod – komunalnu naknadu koja je namijenjena održavanju komunalne infrastrukture i finansiranju usluga zajedničke komunalne potrošnje. Tom prilikom su ukazali na mogućnost korišćenja dijela sredstava od komunalne naknade namijenjene održavanju javnih komunikacija i javnih zelenih površina za prilagodavanje potrebama osobama sa invaliditetom.

Drugog dana dvodnevnih radionica predstavnici Ministarstva održivog razvoja su, uz aktivno učešće predstavnika lokalne samouprave, predstavili *idejno rješenje uniformnog načina objavljivanja podataka* koji se odnose na izdavanje *urbanističko-tehničkih uslova, građevinskih i upotrebnih dozvola* na internet stranicama od strane Ministarstva i opština. Ovo softversko rješenje je, uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, pripremljeno kako bi se postojećim i potencijalnim investitorima omogućilo jednostavnije pretraživanje informacija, kao i da bi se korišćenjem informacionih tehnologija omogućilo praćenje stanja u prostoru putem sofisticiranijeg metoda. Predstavnici Ministarstva su, takođe, predstavili *on-line Registar planske dokumentacije* koji vodi Ministarstvo, kao i projektni zadatak za izradu *IT rješenja za uvođenje izdavanja elektronskih građevinskih dozvola*. Učesnicima radionica su predstavljeni i rezultati *monitoringa nad izdavanjem građevinskih dozvola u lokalnim samoupravama*.

Glavni grad Podgorica

Podgorica postaje prepoznatljiv i moderan evropski centar

Podgorica svojim dinamičnim razvojem svakodnevno poprima obrise modernog evropskog centra.

Završena je izgradnja **treće sanitарне kade na depoziji „Livade”**, vrijednosti 1,2 mil.€, kao i izgradnja **postrojenja za tretman ocjednih voda** vrijedna 2 mil.€. Realizacijom ta dva projekta riješen je pro-

blem upravljanja otpadom u skladu sa najstrožijim međunarodnim standardima, a u narednom periodu stvorice se svi neophodni uslovi za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz depo-nijskog gasa.

Potpisivanjem ugovora i postavljanjem **kamena temeljca za izgradnju natkrivenog vaterpolo bazena**,

koje će koštati 2 mil.€, Podgorica će ubrzo dobiti i zatvoreni bazen, čime će se steći sve neophodne pretpostavke za razvoj vaterpola i plivačkih sportova i u Glavnem gradu naše države.

U partnerstvu sa kompanijom „Mesopromet DOO”, sagradili smo savremeni **tržni centar sa zelenom pi-jacom na Koniku**, vrijednosti 3 mil.€, a u planu je izgradnja sličnog objekata i u **Maslinama**.

Modernizacijom javne rasvjete, 10.750 svjetiljki u prigradskim naseljima i seoskim područjima biće zamijenjeno **savremenom LED rasvjjetom** i za tu namjenu Glavni grad će utrošiti 6,7 mil.€. Postavljen

je i kamen temeljac za **treću zgradu penzionera** koja će sadržati 99 stambenih jedinica, a nastavljena je i akcija „**Za ljepše lice Podgorice**“ u sklopu koje su obnovljene fasade na više lokacija u gradu. Pri-vodi se kraju i **izgradnja vrtića u Zagoriču**, a intenzivno se radi i na početku **izgradnje vrtića u Bloku VI i na Starom Aerodromu**, kako bi naši najmlađi sugrađani imali adekvatne uslove za odrastanje i vaspitanje.

Vrijedno smo radili i na tome da **putna infrastruktura** na teritoriji cijele Podgorice bude značajno unaprijeđena, u skladu sa planovima i potrebama građana. **Asfaltirane su mnogobrojne ulice** u svim djelovima grada, prigradskim i seoskim područjima. **Sagoden je i novi kružni tok na Starom aerodromu.** Završena je **rekonstrukcija Dalmatinske ulice** u kojoj je ugrađena **fekalna i atmosferska kanalizacija**. U potpunosti je **rekonstruisana Ulica Petra Prlje u Staroj Varoši i Ulica Radosava Burića na Zabjelu** ukupne dužine oko 1 km, a vrijednost investicije je 860.000€, a u cilju ravnomjernog razvoja grada ugrađeno je **43 km novog asfalta u opština-ma u sastavu Glavnog grada – Golubovcima i Tuzima**. U saradnji sa Vojskom Crne Gore, Fondom za razvoj Kuča, partnerima iz Fundine i Zatrijpča i građanima **probijeno je preko 47 km puteva na seoskom području**.

Usvojeno je **niz odluka u oblasti planiranja i uređenja prostora** čime su stvorene kvalitetne pretpostavke za održivi i ravnomjeran razvoj Podgorice. Primjenom novog Zakona o komunalnoj politici poveća-

UEFA zainteresovana za proces izgradnje Istočne tribine Gradskog stadiona

Čelnici gradske uprave i predstavnici C. R. E. A. M Montenegro PPP Alliance potpisali su **ugovor o donaciji za izradu Studije izvodljivosti sa idejnim rješenjem za izgradnju Istočne tribine Gradskog stadiona i revitalizaciju centra grada** vrijedan 300.000 eura.

Tim povodom, u Podgorici je održana konferencija na kojoj je predstavljen renomirani Konzorcijum, koga čine vrlo reprezentativne i kredibilne švajcarske kompanije HRS International i HMB Partners, koji će izraditi Studiju. Nakon toga, održana je i prezentacija za potencijalne domaće i inozemne investitore, u okviru koje je Tomaš Špek, izvršni direktor kompanije „ArenaCom” i ekspert UEFA-e za razvoj stadiona i bezbjednost, predstavio referee te svjetski poznate kompanije, izrazio raspoloženje UEFA-e da učestvuje u projektu izgradnje Istočne tribine Gradskog stadiona i naglasio interesovanje kompanije „ArenaCom” da bude dio tog procesa.

li smo **nivo komunalnog reda** u Glavnom gradu i donijeli smo odluku da **Komunalna policija i Komunalna inspekcija budu dvije zasebne službe**, a u cilju veće efikasnosti gradskih službi osnovan je novi **Secretarijat za rad, mlade i socijalno staranje**.

Vodeći računa da svaki dio Podgorice ravnomjerno razvija, **izgradnjom novih vodovoda** ukupne dužine oko 40 km, na kvalitetan način riješeno je pitanje vodosnabdijevanja građana u **Tuzima i Golubovcima, Kakarickoj gori, kao i građana u Donjoj Vrbici i na Karabuškom polju**.

Službi zaštite uručen je **Sertifikat OHSAS 18001** za sistem upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu. Ova služba vrši permanentnu obuku i usavršavanje operativnih ti-

mova, a u protekloj godini obnovljen je i vozni park nabavkom novih specijalizovanih vozila vrednih oko pola miliona eura.

U završnoj fazi su pripreme za **realizovanje krupnih infrastrukturnih projekata**, kao što su: **uredaj za prečišćavanje otpadnih voda** vrijedan 35 mil.€; **II faza obilaznice oko Golubovaca** čija vrijednosti iznosi 5,5 mil.€; **izgradnja multifunkcionalne dvorane u SC Morača** vrijedne 4,5 mil.€; **Doma starih** koji će koštati 10 mil.€ i **Srednje stručne škole u Golubovcima** vrijedne 4,5 mil.€. Ukupnu sliku razvoja grada upotpunjaju **realizovani projekti čiji su investitori uspešni domaći i međunarodni privredni subjekti**, kao što su prestižni hoteli Hilton, Verde, CentreVille, čime se glavni grad naše države izdvaja u sam vrh hotelske i turističke ponude, ne samo u regionu nego i šire. I ove godine Glavni grad je dodijelio **besplatne komplete udžbenika prvacima**.

U okviru ovogodišnjeg „**Podgoričkog ljeta**“ publika je tri mjeseca uživala u programima koji su se odvijali na različitim gradskim lokacijama. Održan je **II Internacionalni Sajam knjiga** na kojem je učestvovalo 47 izdavačkih kuća i institucija koje se bave izdavaštvom, sa ukupno 38 događaja u kojima je učestvovalo preko 90 umjetnika, stručnjaka, naučnika i medijatora regionala i Evrope. Festival „**Naša radoš**“, jedan od najprestižnijih u regionu, ove godine održan na Trgu Republike, iznova je obradovao ne samo najmlađe. Od početka decembra realizuju se raznovrsni programi tradicionalne kulturne manifestacije „**Decembraska umjetnička scena**“. U toku je realizacija projekta **Gradske knjižare**, a raspisan je i tender za rekonstrukciju **rodne kuće Rista Stijovića**.

TIKA će rekonstruisati Sat kulu i Trg Bećir-bega Osmanagića

U saradnji sa Turskom agencijom za međunarodnu saradnju i koordinaciju (TIKA) u Crnoj Gori, realizovaće se **projekat rekonstrukcije Sat kule i Trga Bećir-bega Osmanagića**, vrijedan 360.000 eura.

Sat kula, kao jedan od simbola Podgorice, i Stara Varoš uskoro će zabiljati u novom ruhu, na zadovoljstvo svih njenih građana i posjetilaca. Realizacija ovog projekta će doprinijeti većoj prepoznatljivosti Podgorice i bogatijoj turističkoj ponudi glavnog grada Crne Gore.

Položen kamen temeljac za izgradnju Gradskog pozorišta

Položen je kamen temeljac za **izgradnju Gradskog pozorišta**, vrijednog 6 mil.€. Ovo je istorijski trenutak za Podgoricu i sve njene

građane, a posebno za sve zaposlene u JU „Gradsko pozorište“, čiji novi dom počinje da se gradi poslije 65 godina.

Period koji je za nama obilježile su i brojne aktivnosti koje se odnose na **promociju Podgorice kao turističke destinacije**. Podgoričani i svi posjetiocci Glavnog grada koji uživaju u prirodi od ove godine mogu da koriste sadržaje **novosagrađenog avanturističkog parka „Gorica“**, koji je simbolično otvoren na Svjetski dan turizma. U cilju turističke promocije prirodno očuvanog potencijala grada – rijeke Morače, organizovana je i manifestacija „**Ajmo na Moraču 2016**“. Podgorica je danas grad u koji se sve više dolazi i ostaje i bilježi **porast broja turista za 25%**, kao i **porast broja noćenja za 20%** u odnosu na prethodnu godinu, a taj trend se i dalje nastavlja.

U prethodnom periodu urađen je i pušten u rad **web portal za promociju investicionih potencijala Podgorice**, sa ciljem da potencijalnim investitorima približiti procedure i pregled kreditnih linija, kao i podatke o biznis zonama Glavnog grada i mogućnostima za javno privatna partnerstva u cilju podsticanja preduzetništva i razvoja grada.

Po 23.-ći put uspešno je organizovan **Podgorički maraton**, na kojem je učestvovalo oko 932 takmičara iz 38 država, a Glavni grad je u junu ove godine bio organizator **Svjetskog prvenstva u vaterpolu za juniorе**, za čiju je izvrsnu organizaciju dobio zahvalnicu Svjetske plivačke i vaterpolo federacije.

Čelnici gradske uprave su tokom proteklog perioda primili **brojne diplomatske predstavnike i strane delegacije**, sa kojima se razgovaralo o saradnji u konkretnim oblastima i realizaciji kapitalnih infrastrukturnih projekata u Glavnom gradu.

DANILO RAKOČEVIĆ

Opština Berane

Novosti iz beranske opštine

Donacija Vlade Japana opštinskoj Službi zaštite i spašavanja

Povodom donacije Vlade Japana Opštini Berane, potpisani je ugovor za *Projekat obezbeđivanja vatrogasnog vozila i spasilačke opreme Službi zaštite i spašavanja opštine Berane*, ukupne vrijednosti 72.339€. Ugovor su potpisali *Dragoslav Šćekić*, Predsjednik Opštine Berane i *Nj. E. Duići Takahara*, Ambasador Japana u Crnoj Gori.

„Vatrogasno vozilo omogućiće vatrogascima da brzo djeluju i biće u mogućnosti da odgovore na teže nesreće i prirodne katastrofe, a samim tim je i lokalno stanovništvo bezbjednije“ – rekao je Ambasador Takahiri. „Opštinskoj Službi zaštite i spašavanja nedostajalo je terensko vozilo za situacije u kojima je brza reakcija prilikom spsavanja presudna“ – istakao je Predsjednik Šćekić i zahvalio se Vladi Japana za podršku koju pružaju kroz donacije.

Obezbijeden sportski mobilijar u deset mjesnih zajednica

Sportski centar i *Sekretarijat za sport, kulturu, mlade i saradnju sa NVO* obezbijedili su sportski mobili-

jar za terene u deset mjesnih zajednica sa područja Opštine Berane.

Opština Berane je postavila košarkaške table i obruče za igrališta u mjesnim zajednicama Petnjik, Buče, Hareme, Lužac, Zagorje, Dapsiče, Lim, Novo naselje, Dolac i Beranselo. Pored koševa, nabavljeni su i sto za stoni tennis u Zagorju, materijal za otvorenu teretanu u Luštu i golovi za mali fudbal u Pešćima. Ukupna vrijednost investicije je 5.517,10€, a radove su izvodili radnici d. o. o. „Sportski centar“ iz Berana. U proteklom periodu Opština je izgradila i sportske terene za mjesne zajednice Pešca, Babino i Polica.

Podijeljeni besplatni udžbenici svim beranskim osnovcima

Početak školske 2016/2017. godine u Beranama obilježen je *dodjelom besplatnih udžbenika* koje je lokalna samouprava obezbijedila za sve beranske osnovce.

Predsjednik Opštine Dragoslav Šćekić prvog septembra tradicionalno je posjetio jednu od osam osnovnih škola u Beranama i đacima poželio uspjeh u novoj školskoj godini.

Opština Berane je prva opština u Crnoj Gori koja je 2015. godine svim učenicima prva četiri razreda osnovne škole obezbjedila besplatne udžbenike, a 2014. godine udžbenike učenicima prvih razreda.

Akcijom je obuhvaćeno preko 2.700 učenika tri beranske osnovne škole i pet seoskih. Za ovu namjenu izdvojeno je oko 200.000€, što je značajan iznos za malu opštinu na sjeveru Crne Gore.

Održan dječji festival „Limsko srce“

Treći međunarodni festival za djecu „Limsko srce 2016“ održan je tokom oktobra mjeseca u Beranama.

Tokom tri dana trajanja festivala, beranski mališani imali su priliku da pogledaju brojne dječje predstave pozorišta iz Berana, Nikšića, Užica, Podgorice, Mostara i Tuzle.

Šest pozorišnih predstava, maskenbal i koncert na gradskom trgu posjetili su učenici tri gradske i pet seoskih osnovnih škola, korisnici Dnevnog Centra za djecu sa teškoćama u razvoju i mališani vrtića „Radmila Nedić“. Festival je posjetilo oko 3.000 najmladih Beranaca.

Pored festivala „Limsko srce“, u Beranama je tokom ljeta tradicionalno održana kulturno- umjetnička manifestacija „*Ladica đinduva po trgu prosuta*“ i treći po redu „*Thunder fest*“, koji je za dva dana trajanja festivala okupio preko 15 hiljada ljudi.

snoj zajednici Vinicka izgrađena **hloniratorska stanica**.

Asfaltiranjem putnih pravaca u mjesnim zajednicama Zagorje i Pešča, riješen je decenijski problem mještana ovih naselja. U dužini od 1 km asfaltirana je trasa puta prema Rujištimu, kao i ulica u užem gradskom jezgru, u blizini Mužičke škole.

U toku je prva faza radova na natkrivanju **istočne tribine gradskog stadiona**. U sklopu duge faze radova na projektu rekonstrukcije istočne tribine urediće se i potribinski prostor i svlačionice. Projekat se sprovodi i finansira u saradnji sa Fudbalskim savezom Crne Gore. U sklopu projekta **rekonstrukcije fasada na stambenim objektima duž glavne gradske ulice** završene su radovi na dvije stambene zgrade. Tokom 2017. godine planira se nastavak realizacije projekta, odnosno rekonstrukcija fasada na još najmanje dvije stambene zgrade.

Radovi na infrastrukturi

U proteklom periodu intenzivno se radilo na **izgradnji seoskih vodovoda** u mjesnim zajednicama: Polica, Kaludra, Donja Ržanica, Skakavac, dok je u mje-

75 godina beranske Slobode

Povodom obilježavanja 75. godina od pojavljivanja i 55. godina od obnavljanja lista „*Sloboda*“, u organizaciji Opštine Berane, održana je izložba „*Beranska Sloboda*“, koju je priredila Sonja Savić, novinarka i poslednja urednica lista „*Sloboda*“. Tom prilikom, na panoima je prikazano oko 100 naslovica za 43 godine izlaženja koje su razvrstane po urednicima.

Istim povodom održan je i okrugli sto na temu „*Imali smo Slobodu - hoće li je biti?*“, koji je imao za cilj da predoviči značaj i ulogu nekadašnjeg lista i potrebu za njegovim obnavljanjem.

Lokalna uprava je izrazila spremnost da uloži dodatni napor za ponovno pokretanje lista.

IRINA KASTRATOVIĆ

Opština Bijelo Polje

Uspješno završen investicioni ciklus u Opštini Bijelo Polje

Nova zgrada Crvenog krsta

Predsjednik Opštine Bijelo Polje Aleksandar Žurić, sa saradnicima, obišao je *novoizgrađeni objekat Crvenog krsta*, čije otvaranje je najavljeno za 3. januar – *Dan Opštine*. Ukupna vrijednost radova na objektu Crvenog krsta, koji ima 550 m² korisnog prostora, je oko 250.000€, od kojih je većinu finansirala Opština Bijelo Polje. Opštinska organizacija Crvenog krsta postoji već 104 godine, pa je od posebnog značaja da ova organizacija ima kvalitetne uslove za rad. Kako je naglasio Predsjednik Žurić, ova organizacija je od svog osnivanja bila plod rada najuglednijih Bjelopoljaca koji su razmišljali o humanosti, činili dobra djela i imali osjećaj za potrebe sugrađana.

– Ovaj objekat je vraćanje malog dijela duga prema tim ljudima i poštovanje za organizaciju staru više od jednog vijeka. Pohvale zaslužuju svi koji su radili na ovom objektu, počev od Direkcije za izgradnju i investicije, projektanta, nadzornog organa i izvođača, koji su napravili objekat koji će, osim svoje funkcionalnosti, biti ukras ovog dijela grada. Objekat je plod pregnuća opštinskog Crvenog krsta, crnogorske organizacije Crvenog krsta i Opštine Bijelo Polje koja je podnijela najveći finansijski dio tereta – kazao je Žurić.

– Kada zgrada bude otvorena, bićemo pravi domaćini, prije svega, aktivnostima iz osnovne djelatnosti naše organizacije. U njoj će se vršiti edukacija svih članova, volontera u pružanju prve pomoći, dobrovoljnog davalštva krvi i obuka svih onih koji trebaju da znaju nešto o pružanju pr

ve pomoći. Takođe, ovdje će biti smještene sve službe koje će funkcionišati u okviru Crvenog krsta – kazao je, najavljujući završetak radova, **Besim Kadić**, predsjednik opštinske organizacije Crvenog krsta.

Uređenje Đalovića pećine

Valorizacija Đalovića pećine, jednog od najznačajnijih prirodnih resursa Bijelog Polja i Crne Gore, važna je stava u ekonomskom i turističkom razvoju opštine i države. Zbog toga je nedavno u Podgorici održana prezentacija potencijala Đalovića pećine, u čiju će valorizaciju u narednim godinama biti uloženo oko 12 mil.€, i to uz strogo poštovanje njenih prirodnih vrijednosti i na način da se montažno-demontažnim konstrukcijama sačuva svaki pećinski ukras. – Đalovića pećina je ispitana u dužini oko 17,5 km, a Studijom je predloženo da uređeni turistički dio bude nešto preko 814 m sa devet dvorana i deset platoa za posjetioce, kao i da se izgradi i stavi u funkciju žičara od manastira Podvrh do same Pećine. Prije nekoliko godina, Vlada je donijela *Agendu reformi u oblasti turizma*, sa jasnim opredjeljenjem za spajanje ponude sjevera i juga, tj. prezentacije Crne Gore kao jedinstvene turističke destinacije. Ovi se procesi sada ne mogu zaustaviti, oni imaju svoju poziciju u kapitalnom budžetu, a jedan od njih je upravo projekat Đalovića pećine, koji treba da oživi čitav kraj i na čijoj promociji je posebno važno raditi. Ključno je, stoga, da smo od priče i ideje napravili realan projekat, obezbijedili sredstva, a sada je na redu struka – kazao je ministar održivog razvoja i turizma **Branimir Gvozdenović**.

Rifat Alihodžić, rukovodilac tima koji je izradio Studiju ekonomske opravdanosti turističke valorizacije Đalovića pećine je kazao da je plan da sve u pećini bude oslojeno, obješeno ili konzolno postavljeno, tj. montažno-demontažno, kako se ne bi ni u jednom segmentu ošteti pećinski ukras. „U sljedećoj fazi snimicećemo pećinu trodimenzionalno, sa ciljem da staza „pliva” kroz prostor, sa namjerom da se ništa ne ošteti. To je veliki i težak zadatak, ali u okviru koncepta kojim smo krenuli, potpuno moguć. Nijesmo se bavili samo time kako proći dvoranama, već i kako u vi-

zuri imati sve što vrijedi vidjeti. Svi devet dvorana uključuju projektovanje rasvjete na nivou operskih dvorana, što je veoma složeno. Zato smo imali njemačke saradnike koji su osvijetili neke od 50 najboljih pećina u svijetu. Njihovo mišljenje o Đalovića klisuri potvrđilo nam je da imamo nešto zaista veliko", kazao je Alihodžić.

Nakon završetka pomenute Studije, slijedi izrada Glavnog projekta na uređenju Pećine. Do sada je završena izrada Glavnog projekta za izgradnju puta Bistrica-Manastir Podvrh dužine 5,5 km, koji predstavlja prvi korak u njenoj valorizaciji, a čija je procijenjena vrijednost skoro 4 mil.€. Početak radova očekuje se naredne godine. Osim toga, planirana je izgradnja žičare od Manastira Podvrh do same Đalovića pećine, sa prevozom do 75 putnika na sat. Uкупna investicija sa žičarom i putem predviđa se na skoro 12 mil.€, dok je projekcija broja direktno zaposlenih na ovom projektu 60.

Kako je saopšteno na prezentaciji, kapaciteti za osmomjesečnu sezonu u toku godine procjenjuju se na 158.000 posjetilaca, dok će se ekonomski opravdanost obezbijediti već sa oko 55.000. Procjena je da će kompletan projekat biti završen za četiri godine, a samo uređenje Pećine biće završeno za nešto preko godinu dana.

Donacija Dnevnom centru Tisa

Kao podršku unapređenju socijalne dobrobiti u Crnoj Gori, Vlada Japana je **donirala** Dnevnom centru Tisa **vozilo sa rampom** i obezbijedila sredstva za **rekonstrukciju krova zgrade**, ukupne vrijednosti 48.557€. Uključujući ovu donaciju, ukupan iznos japanske pomoći kroz projekte za osnovne potrebe stanovništva (POPOS) od 1998. godine iznosi oko 2 mil.€.

– Vlada Japana prepoznaže veliki značaj za razvoj Crne Gore u pružanju pomoći za smanjenje dispariteta između urbanih i ruralnih oblasti. Ta-kode, smatramo neophodnim pružiti pomoći socijalno ranjivim osobama – kazao je **Nj. E. Duići Takahara**, Ambasador Japana u Crnoj Gori. On je obećao da će Vlada Japana nastaviti da pomaže realizaciju projekata za direktnu korist ugroženom stanovništvu, naročito u ruralnim krajevima, sa ciljem poboljšanja osnovne socijalne dobrobiti u Crnoj Gori. Predsjednik Opštine Bijelo Polje **Aleksandar Žurić**

žurić je izrazio zadovoljstvo što Ambasada Japana pokazuje izuzetnu pažnju za potrebe društveno ugroženih grupa.

– Japanci su izdvojili oko 100 hiljada eura za rekonstrukciju osnovne škole „Marko Miljanov”, a ta saradnja se nastavlja donacijom „Tisi”. Osim specijalizovanog vozila koje će omogućiti lakši prevoz djece i olakšati rad zaposlenima, dodatan iskorak je pridruživanje onome što je donacija Vlade SAD Bijelom Polju, a to je izgradnja nove zgrade Dnevnog centra”, kazao je Žurić i najavio početak rada-va za nekoliko dana.

Za ovu donaciju Ambasadi Japana su se zahvalili i potpredsjednica Opštine **Nemša Omerhodžić**, direktor Direktora za socijalno staranje i dječju zaštitu Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore **Goran Kuševija** i direktor Dnevnog centra Tisa **Ensad Omerović**.

Razvoj malinarstva u Bijelom Polju

Predsjednik Opštine Bijelo Polje **Aleksandar Žurić** i sekretar Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj **Džafer Gusinjac** uručili su 23. novembra **rješenja o dodjeli sadnica maline za 61 poljoprivrednika sa područja Bijelog Polja**. Ovo je još jedan od vidova podsticaja poljoprivredi, koja je najznačajnija razvojna grana Opštine Bijelo Polje. Predsjednik Žurić je, tim povodom, podsjetio na mјere i aktivnosti koje lokalna uprava permanentno od 2012. godine preduzima u oblasti poljoprivrede. Ove mјere imaju za cilj unapređenje poljoprivrede i veći nivo samozapošljavanja ljudi na seoskom području, odnosno seoskim gazdinstvima.

Sekretar Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj Džafer Gusinjac dodaо je da je cilj da se što više mlađih ljudi sa sela zaposli u poljoprivredi. Ova mјera će motivisati seosko stanovništvo da ostane na svojim posjedima i ozbiljnije se bavi poljoprivredom, što će doprinijeti ublažavanju siromaštva na ovom području. Predstavnici lokalne samouprave su istakli da je proizvodnja maline vrlo rentabilna, te da potražnja za malinama na svjetskom tržištu prevazilazi ponudu, što ukazuje da će se iz efekata planirane proizvodnje uložena sredstva brzo vratiti. Sve ovo će unaprijediti mogućnost za razvoj malinarstva u Opštini Bijelo Polje, a što je svakako povoljna šansa za razvoj preduzetništva na seoskom području.

KEMAL MUSIĆ

Opština Herceg Novi

U Novom se fešta tokom cijele zime

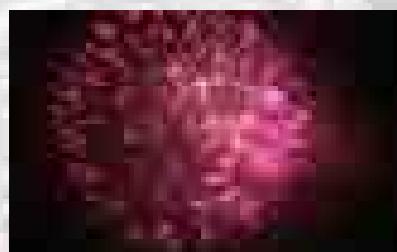
Herceg Novi i za ovu zimu priprema bogat program koji obećava da dobre zabave neće faliti – prvo trodnevni *doček Nove 2017. godine*, a potom i *48-mi Praznik mimoze*.

Program dočeka Nove 2017. godine po prvi put se organizuje na dvije lokacije – pod Sahat kulom i na Škveru, a nastupiće preko 15 izvođača.

Odbrojavanje kreće već 30. decembra na Trgu Nikole Đurkovića, gdje će nastupiti Ansambl Toć i popularni Tropico band, koji će zagrijati atmosferu pred sam doček. Program će 31. decembra početi dječjom Novom godinom. Na glavnom gradskom trgu će se od 11 do 14 sati sa mališanima družiti animatori: Žarko Žabac, Šanta Panta – Djed Mraz i Madioničar.

Na istom mjestu, Nova godina će se čekati uz zvuke sjajnog beogradskog sastava Perpetuum mobile i hitove regionalne zvijezde Dženana Lončarevića. Tradicionalno, nakon što otkuca ponoć, sa Sahat kule će se spustiti Djed Mraz, a nebo će osvijetliti vatromet.

Novost je da će ove godine biti priređen doček i na Škveru. Gradska luka će 31. decembra biti mjesto za one koji vole elektronsku muziku – nastupiće sedam DJ-eva iz naše zemlje i inostranstva.

Tu nije kraj novogodišnjim svečanostima. Prvog dana 2017. godine na Trgu Nikole Đurkovića očekuje nas koncert St. Louis band-a, perspektivnog sastava koji izvodi svjetske hitove u novim, drugačijim aranžmanima, a nakon njih nastupiće Lexington band, jedna od trenutno najpopularnijih pop grupa na Balkanu.

Praznik mimoze 48-mi put

Nakon što splasne januarska praznična euforija, Herceg Novi spremi nova iznenadenja i razloge da ga posjetite – već 28. janara kreće karnevalska povorka koja će najaviti 48-mi *Praznik mimoze*.

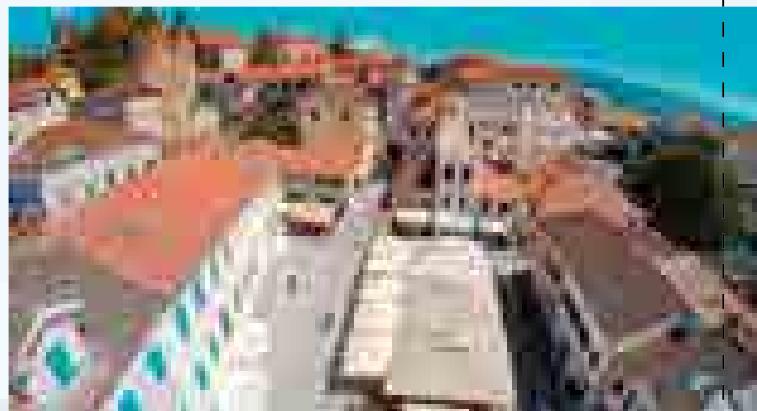

Festival će 3. februara otvoriti velika karnevalska povorka i koncert Tonija Cetinskog. Za naredni dan, 4. februar, zakazana je čuvena fešta od mimoze, ribe i vina u mjestima duž rivije. Novitet Praznika su dvije manifestacije – Dani Beograda 6, 7. i 8. februara i Dani Francuske 13., 14. i 15.

februara. Prvi put će dio Praznika biti i atraktivna, tipično mediteranska igra – picigin. Usljediće i takmičenje za najljepši cvjetni aranžman, dječja cvjetna povorka, fešte na Škveru, u Igalu i u centru grada, tri velika i jedan dječiji maskenbal.

Suđenje karnevalu zakazano je za 19. februar, nakon čega će na Trgu Nikole Đurkovića nastupiti Željko Samardžić. Festival će u svom 48-om izdanju trajati i četvrtu nedelju, kada će se u Institutu Igalo održati gastro-događaji: Riblja večera i Lovačka večera.

Organizator Praznika Mimoze je Javna ustanova kulture „Herceg Fest”, a za doček Nove godine zadužena je lokalna Turistička organizacija, dok je Opština Herceg Novi pokrovitelj u oba slučaja.

Za sezonu od 365 dana i bolji život građana

Manifestacije u zimskom dijelu godine na liniji su onoga što je cilj lokalne uprave – da Herceg Novi tokom svih 365 dana bude grad u koji želite doći i ostati. S tim razlogom su u godini koja je na izmaku pokrenuti ili završeni brojni projekti, a najviše u oblasti **prostornog planiranja i pružanja komunalnih usluga**.

Za Herceg Novi, kao grad u razvoju u kojem se realizuju neke od najvećih investicija u državi, u narednoj godini od velike važnosti biće donošenje novog **Prostorno urbanističkog plana**. Ovaj posao Opština je povjerila Agenciji za izgradnju i razvoj grada, a rok za izradu nacrta plana je 12 mjeseci. Izrada strateškog prostorno-planskog dokumenta dobar je signal

investitorima da je Herceg Novi mjesto u koje se isplati ulagati i da za realizaciju projekata imaju podršku u lokalnoj upravi.

Već u prošloj godini u gradu je značajno **porastao broj hotelskih kapaciteta visoke kategorije** – završena je izgradnja hotela „Park” i potpuna rekonstrukcija hotela „Palmon bay”, a očigledno je da će se dobar trend nastaviti. Na teritoriji opštine trenutno se realizuje najveća investicija u oblasti turizma u državi i šire – **kompleks Portonovi u Kumboru**, u okviru kojeg će u 2018. godini biti otvoren jedini evropski hotel „One&Only”. Za sljedeću godinu planirano je otvaranje hotela i marine „Lazarus” u Meljinama, radi se hotel na Žageru u Bi-

jeloj, a tu su i najavljenе investicije na ostrvu Lastavica i Lušticu.

Paralelno s jačanjem turističke infrastrukture, realizuju se aktivnosti u cilju poboljšanja kvaliteta života u gradu. Herceg Novi se uhvatio u koštač sa naslijedenim **komunalnim problemima**, pa preduzima značajne aktivnosti na njihovom rješavanju.

Ove godine grad je imao najuređnije **snabdijevanje vodom** u posljednjih 30 godina. Za sljedeću je spreman **projekat sanacije vodovodne mreže i izgradnje kanalizacione mreže u Igalu**, vrijedan oko 180.000€. Grad će po završetku realizacije imati na raspolaganju dodatnih 35 sekundnih litara vode, što je veoma bitno za garantovanje urednog vodosnabdijevanja. Takođe, ulažu se naporci da se uspješno završi projekt **izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže u opštini**. Nabavljena je **nova i popravljena stara oprema** za rad preduzeća „Čistoća“. Izrađen je **lokalni Plan upravljanja otpadom**, koji čeka na saglasnost Ministarstva, a predviđa značajna ulaganja u ovoj oblasti i rješavanje pitanja depovanja svih vrsta otpada.

Stara rasvjeta zamijenjena je novom – led, čime se već ostvaruje ušteda električne energije i unapređuje javna rasvjeta, a sa završetkom sistema upravljanja rasvjetom mogu se očekivati još bolji efekti.

Urađene su i zahtjevne izmjene **projekta rekonstrukcije Šetališta Pet Danica** od Igala do Tople, kako bi najpoznatija novska staza u 2017. godini dobila novi, ljestivi izgled.

Sumirajući rezultate pred kraj godine, vrijedi istaći i sljedeće – Služba zaštite i spasavanja i Služba komunalne policije sada su jedne od najpremljenijih u državi; realizovana je prva faza modernizacije saobraćajne signalizacije; uveden je „Sistem 48“ kroz koji gradani imaju mogućnost da prijave komunalne kvarove i infrastrukturne probleme; radi se ParKing studija i Katastar zelenih površina; do kraja godine Herceg Novi će biti prvi grad u Crnoj Gori koji je za samo godinu rekonstruisao sva dječja igrališta. Ovo je samo dio rezultata rada lokalne uprave koji će se tokom naredne godine nastaviti istim intezitetom.

MARIJA KRIVOKAPIĆ

Opština Kotor

Međunarodne aktivnosti Opštine Kotor

Delegacija kineskog grada Čengdu posjetila Kotor

Predsjednik Opštine Kotor **dr Aleksandar Stjepčević** je, sa saradnicima, primio Delegaciju kineskog grada Čengdu 14. novembra. Na sastanku je bilo riječi o dosadašnjoj saradnji između Narodne Republike Kine i kotorske opštine.

– Izuzetno sam zahvalan za Vaše prisustvo danas. Saradnju NR Kine i Kotora ocjenjujem kao veoma uspješnu na više aspekata. Mi smo pobratimi sa kineskim gradom Ksianom, a pored toga radili smo niz značajnih zajedničkih projekata. Takođe, raduje me potencijalno bratmljenje sa gradom Čegdu, zato što imamo mnogo zajedničkih karakteristika koje možemo iskoristiti u cilju promocije naših gradova – kazao je na sastanku Predsjednik Opštine Kotor **dr Aleksandar Stjepčević**.

Odluka o prihvatanju inicijative za realizaciju saradnje i bratimljenje sa gradom Čengdu, provincija Sečuan, Kina je usvojena na sjednici SO Kotor u avgustu ove godine. Ovakva inicijativa potekla je iz grada Čengdu, po preporuci Ambasadora NR Kine u Crnoj Gori, Nj. E. Cui Zhiwei.

Lu Veilijang, predstavnik Kancelarije za međunarodnu saradnju Gradske Vlade Čengdu-a je takođe iszao svoje zadovoljstvo dosadašnjom saradnjom i potencijalnom realizacijom planova:

– Hvala što ste nas danas ugostili. Bila nam je čast da posjetimo drevni Kotor. Siguran sam da ćemo zajedno uspješno sarađivati na poljima kulture, turizma, edukacije i ekonomije – istakao je on.

Čengdu ima 12 miliona stanovnika, poznatiji je kao „Ajped Siti”, po fabrici za sklapanje „Eplovog” tablet računara, i jedan je od vodećih ekonomskih centara Kine.

Opština Kotor na konferenciji „Ujedinjeni u različitosti”

Predsjednik Opštine Kotor dr Aleksandar Stjepčević je, na poziv **Gradonačelnika Firence Daria Nardele**, boravio u ovom italijanskom gradu, gdje se od 2. do 4. novembra održalo drugo izdanje konferencije „**Ujedinjeni u različitosti**”.

U novemburu 2015. godine, na inicijativu Gradonačelnika Firence Daria Nardele i komesara Nikoleta Mantovani Pavarotina, na konferenciji „Ujedinjeni u različitosti” su se okupili gradonačelnici iz cijelog svijeta i potvrdili da su obrazovanje, kulturni razvoj, umjetnost i kultura ključni faktori za socijalni i ekonomski rast, te da treba podsticati dijalog, spriječiti socijalne i ekonomske konflikte i us-

postaviti jednakost među pojmovima „kultura, ekonomski rast, socijalna stabilnost, mir”. Lokalne vlasti prve osjete posljedice krize, pa se iz tog razloga gradići i njihovi gradonačelnici svakodnevno trude da pronađu rješenja. Stoga dijalog između lokalnih zajednica može biti učinkovitiji, dok na državnom nivou, zbog složenosti upravljanja, on ne može biti neposredan. U tom smislu, lokalne zajednice mogu imati značajnu ulogu za razvoj zajednice, a onda i države, zaključeno je na konferenciji.

„Ujedinjeni u različitosti” ima za cilj da izgradi mrežu koja će podržavati i implementirati specifične projekte, posebno one usmjerene na podršku i zaštitu kulturne baštine, gradsku „elastičnost” i održivi razvoj, da olakša akcije koje se generišu direktno iz potreba i ambicija lokalnih zajednica. U finalu konferencije, gradonačelnici su potpisali *Firentiski Manifest*

proširenje Johanesa Hana. Generalnoj skupštini organizacije je, ispred Opštine Kotor, prisustvovala koordinatorka Kancelarije za međunarodnu saradnju **Jelena Stjepčević**.

Evropski komesar za proširenje je ovom prilikom istakao da je evropska saradnja unutar organizacija, kavka je Euromed, od velikog značaja za lokalne samouprave, prvenstveno zbog mogućnosti lakšeg suočavanja sa izazovima koje dijele svi gradovi na Mediteranu. Euromed mreža gradova osnovana je 2000. godine i broji **100 gradova** članica iz **22 zemlje sa evropske strane**, a takođe i sa **južne iistočne obale Mediterana**. Stalni Generalni sekretarij se nalazi u gradu Nici, koja predsjedava organizacijom.

Opština Kotor će nakon događaja u Nici sarađivati sa Euromed mrežom gradova **u svojstvu člana**, prije svega, na polju **implementacije zajedničkih projekata evropske teritorijalne saradnje**.

Konferencija posvećena saradnji na Mediteranu pružila je mogućnost uspostavljanja saradnje na projektnoj osnovi u okviru poziva za projekte programa preko-granične saradnje, posebno Interreg Med 2014–2020 programa i ENI ENC Med programa, gdje Euromed mreža gradova ima značajnu ulogu. U okviru Konferencije, održana je i **radionica organizovana od strane međunarodne Kancelarije za upravljanje vodama (IOW)**, tokom koje su predstavnici mediteranskih gradova razmijenili iskustva po pitanju upravljanja otpadnim vodama u kontekstu klimatskih promjena.

Ovom prilikom sve članice mreže izrazile su zainteresovanost da razvijaju razmjenu zasnovanu na sopstvenim iskustvima, u okviru bilateralnih i multilateralnih projekata saradnje, posebno ekonomskih, posvećenih zapošljavanju mladih, borbi protiv klimatskih promjena i razvijanju profesija karakterističnih za pojedinačne gradove. Mreža ima pet radnih komisija posvećenih energetici, inovacijama, bezbjednosti i migracijama, planiranju prostora, kao i upravljanju otpadom.

JELENA VUKAŠINOVIĆ

koji, između ostalog, ima cilj da promoviše sve neophodne akcije, kako bi platforma „Ujedinjeni u različitosti” postala operativna u okviru UNESCo-a, i kao instrument saradnje između potpisnika Manifesta iz 2015. godine.

Posebna pažnja je posvećana već usvojenim politikama koje su u praksi dale određene rezultate kako bi se pronašli operativni modeli u okviru primjera najboljih praksi koji bi se mogle primijeniti u vanrednim situacijama. Pored učestvovanja na konferenciji, Predsjednik Opštine Kotor dr Aleksandar Stjepčević se sastao sa preduzetnicima i predstavio im mogućnosti za investiranje na području Opštine Kotor.

Kotor u Euromed mreži gradova

U francuskom gradu Nici je 3. i 4. novembra održana **Generalna skupština Euromed mreže gradova**, kao i **konferencija posvećena saradnji na Mediteranu**. Događaj je održan u prisustvu **evropskog komesara za**

Opština Mojkovac

Zaštita životne sredine u Opštini Mojkovac

Opština Mojkovac zadnjih desetak godina puno napo-
ra ulaze u sprovođenju mjera i aktivnosti koje će do-
prinijeti **očuvanje životne sredine** za buduće genera-
cije. Jedan od glavnih problema u Mojkovcu je i problem za-
štite životne sredine koji se ogleda, prije svega, u **pronalaže-
nju mehanizama za očuvanje i valorizaciju postojećeg pri-
rodnog bogatstva**. Prisustvo zaštićenih područja, veliki po-
tencijali za razvoj turizma i poljoprivrede uslovjeni su oču-
vanom i čistom životnom sredinom. Višedecenijske loše na-

vike i praksa kojom se konstantno narušavao kako funkcionalni, tako i vizuelni doživljaj prostora, doprinijeli su da stanje životne sredine u Mojkovcu postaje alarmantno.

Postojećim nabrojanim anomalijama najviše budu oštećeni mladi naraštaji koji mogu loše stanje prihvati kao standard dobrog i normalno stanje.

Zbog svega gore navedenog, odlučili smo da formiramo tim sastavljen od predstavnika lokalne uprave i komunalnog preduzeća, kako bi zajeničkim djelovanjem animirali građane, druge javne institucije, NVO sektor i preduzetnike da zajedničkim naporima preduzemimo **aktivnosti na unapre-
đenju stanja životne sredine naše opštine i postavljanje temelja za održiv razvoj**.

Transfer stanica sa reciklažnim dvorištem

Planirano je da se u narednom periodu, u skladu sa Državnim planom upravljanja otpadom, u Mojkovcu izgradi **trans-
fer stanica sa reciklažnim dvorištem**, na kome će se vršiti primarna selekcija otpada, a zatim preostali otpad transportovati do najbliže regionalne deponije, gdje će se vršiti sekundarna selekcija otpada. U Mojkovcu su utvrđene dvije lokacije gdje je moguća izgradnja transfer stanice, i to u blizini bivšeg rudnika „Brskovo”, na lokaciji Marića luka i lokacija Kraljevo kolo u Podbišču, pored magistralnog puta Kolašin – Mojkovac. U toku je izrada projekta transfer stanice i reciklažnog dvorišta na lokaciji Marića luka. U skladu sa Državnim planom upravljanja otpadom, kapacitet transfer stanice je potrebno planirati i za prihvat komunalnog otpada iz Opštine Kolašin.

Selekcija otpada

Po prvi put u Mojkovcu se vrši **selekcija otpada na mjestu nastanka** (kartonska ambalaža, najlon, limenke i sl.), njegovo odvoženje u prostorije u kojima se vrši dalja obrada (presovanje i skladištenje) i plasman kompanijama koje vrše otokup. Ova aktivnost je podrazumijevala animiranje korisnika usluga da otpad, koji je predmet obrade, bude odložen na propisanoj lokaciji. Takođe, svakim radnim danom u nedelji, potpuno besplatno, a po prijavi (pisanoj ili telefonskim putem) sav kabasti otpad (šut i sl.) biva uklonjen na lokaciji na kojoj se generiše. Ova inicijativa će nastaviti da se realizuje zbog izuzetnih efekata koje proizvodi. Moramo istaći da je lokalna RTV jedan od partnera u realizaciji ove aktivnosti, jer konstantno obavještava građane o akciji i mogućnostima **da otpad pretvorimo u resurs**. Primjena ove aktivnosti započela je u mrtu 2015. godine na inicijativu javnog preduzeća.

Bazen za tretman mulja

U Mojkovcu je otvoren i **sistem za tretman kanalizacionog mulja na tršćanim poljima**, na lokaciji postrojenja za tretman otpadnih voda. Postrojenje za biološko prečišćavanje otpadnih voda, kapaciteta 5.000 ekvivalent stanovnika, pušteno je u rad krajem 2008. godine, čime je Mojkovac među prvim opštinama u Crnoj Gori na kvalitetan način riješio tretman otpadnih voda

Kultura

ZAVRŠENA 41. MOJKOVACKA FILMSKA JESEN

Festival „*Mojkovačka filmska jesen*“ održan je po 41-vi put, a ove godine započet je projekcijom filma „Dobra Žena“ rediteljke Mirjane Karanović. Ljubitelji domaćeg filma imali su priliku da vide projekcije filmova: „Smrt u Sarajevu“ Danisa Tanovića; „Život je truba“, koji je režirao Antonio Nuića, te ostvarenje Ivana Marinovića „Igla ispod praga“ i „Ispod mosta – među stijenama“, koji je režirao Pavle Simonović.

IZLOŽBA „INSPIRACIJA“

U okviru Otvorenih dana nauke 2016, organizovana je izložba pod nazivom „*Inspiracija*“ na kojoj su, u saradnji sa Prirodnjačkim muzejom Crne Gore, predstavljene sve biljne i životinjske vrste karakteristične za prostor planine Sinjaljevine. „Snagu ove planine kriju njeni visoki vrhovi, okovani ledom tokom cijele godine, odakle „pucaju“ prostrani vidici na površ, kanjonske doline, susjedne grebene i udaljene planinske masive. Tamo rastu biljke koje su pobijedile ledeno doba. U njenim šumama žive najveće i najsnažnije životinje, pa i druge manje, ali veoma važne u svakodnevnim prirodnim dešavanjima ovog područja. A, ljepota? Ona se ogleda u bistrim vodama planinskih jezera – Zabojskog, Zminičkog, Riblje i Vražnjeg jezera, zelenim livadama, pašnjacima... Kada osjetiš da

čuješ ovu planinu, znaj da ti je stigla INSPIRACIJA.“

Kako se navodi, projektom prerade otpadnih voda nije bila predviđena prerada mulja, već se on do sada skladišti u ta-ložniku mulja.

Zbog toga su Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Opština Mojkovacinicirali projekat izgranje bazena za tretman kanalizacionog mulja, čime je zaokružen ciklus prerade otpadnih voda.

Ovaj projekat finansirala je Organizacija Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj (UNIDO), a Vlada Slovenije podržala projekat čime je obezbijedena donacija u iznosu od 243.221€. Sistem za tretman kanalizacionog mulja na trščanim poljima u Mojkovcu prvi je te vrste na Balkanu i urađen je u skladu sa Strategijom eko-remedijacije u Crnoj Gori. Radi kvalitetnih rješenja i niskih troškova realizacije u odnosu na druge tehnologije, za očekivati je primjenu ovog načina tretmana kanalizacionog mulja i u drugim opštinama, koje budu željele da riješe pitanje kanalizacionog mulja na sličan način. Ovaj projekat pokazuje da „zelene“ industrije i transfer ekološki prihvatljivih tehnologija (TEST) mogu *transformisati otpad*, koji može naškoditi životnoj sredini i čije bezbjedno upravljanje je skupo, u *koristan faktor* koji je moguće ponovo iskoristiti i reciklirati u poljoprivredno industrijskim procesima.

Izgradnja biciklističke, trim i šetne staze

Nekadašnja crna ekološka tačka Crne Gore – bivše jalovište olovava i cinka, danas dobija novu namjenu. Izgradnjom *biciklističke, trim i šetne staze na tom prostoru započinjemo njegovu valorizaciju* koja

nam postaje razvojna šansa. Na ovom prostoru nije moguće graditi objekte „tvrde gradnje“, pa je njegova namjena sportsko – rekreativna, sa mnogobrojnim sadržajima za promociju zdravih stilova života. Partner na ovom projektu je Direkcija javnih radova Crne Gore, a njegova vrijednost iznosi 560.000 €.

Studija zaštite „Sinjajevina“

U sklopu projekta „Sinjajevina“, urađena je *Studija zaštite prirode i zaštićenog prirodnog dobra* na prostoru ove planine. Projekat je finansiran kroz međuopštinski grant Dele-

gacije Evropske Unije u Crnoj Gori, a realizuje ga Opština Mojkovac – nosilac projekta, u partnerstvu sa opština-ma Kolašin, Danilovgrad, Šavnik i Žabljak. Glavna komponenta projekta je proglašenje planine

Sinjajevine parkom prirode i na taj način otvaranje mogućnosti za njenu dalju valorizaciju, čime će se stvoriti uslovi za razvoj turizma (ruralnog, avanturističkog i sl.), kao i za razvoj poljoprivrede kroz brendiranje proizvoda nastalih u zaštićenom području.

BioBlitz Mojkovac 2016

Opština Mojkovac, u saradnji sa Američkom agencijom za zaštitu životne sredine (EPA US) i Regionalnim centrom za zaštitu životne sredine za centralnu i istočnu Evropu (REC), organizovala je jednodnevni događaj u prirodi „*BioBlitz Mojkovac 2016*“.

Ovaj događaj, koji je održan 9. jula 2016. godine, okupio je preko 60 ljubitelja prirode i stručnjake iz oblasti životne sredine, koji su zajedno izašli u prirodu, sa ciljem identifikovanja što više ljekovitog bilja, drveća i sisara kojima je teritorija naše opštine dom.

Naši prijatelji iz EPA US i REC, osim što su podržali ovaj projekat finansijski i logistički, bili su i direktni učesnici ovog događaja. Toga dana našu opštinu posjetio je i gospodin Lek Kadeli, jedan od vodećih ljudi EPA US sa 4 saradnika, kao i šefovi kancelarija REC Albanija i REC Crna Gora.

Vizuelno uređenje

Kroz partnerske odnose sa građanima, drugim javnim ustanovama i neformalnim udruženjima, omladine Mojkovca radi se konstantno na unapređenju vizuelnog izgleda našeg grada. Osim uređenja zelenih površina, sadnje drveća i parkovnog cvijeća, radi se na izradi murala i motiva koji sugerisu na nekadašnji grad Brskovo i istoriju Mojkovca.

JELENA VUČETIĆ

Opština Nikšić

Investicioni i privredni zamah u Nikšiću

Protekli period u gradu pod Trebesom obilježila su brojna infrastrukturna ulaganja, ali i intezivne aktivnosti u oblasti privrede i preduzetništva. Predsjednik Opštine Nikšić Veselin Grbović i direktor Direkcije za saobraćaj Sava Parača zvanično su obilježili početak radova na rekonstrukciji dionice regionalnog puta Petrovići – Vračenovići dužine 13 km. Riječ je o veoma važnoj dionici koja je bila u najlošijem stanju od svih puteva na teritoriji opštine, posebno što je na ovom putu velika frekvencija teretnog saobraćaja. Rekonstrukcijom će put biti značajno proširen. Nikšić će dobiti još jednu značajnu saobraćajnicu do granice. Takođe, realizacijom ovog projekta će se poboljšati uslovi života u selima ovog kraja i obezbijedeni bolji uslovi za razvoj poljoprivrede i seoskog turizma. Radovi na trasi puta Petrovići–Vračenovići biće završeni za 10 mjeseci, a vrijednost investicije je 3.600.000,00€, koje će obezbijediti Direkcija i Ministarstvo saobraćaja.

U gradskom području rekonstruisana je ulica Pavla Kovačevića. Realizacijom ovog projekta riješen je problem sa kojim su se mještani Humaca godinama suočavali, a Nikšić je dobio savremenu saobraćajnicu koja povezuje dvije najveće ulice u tom dijelu grada, ulicu Rifata Burđevića i ulicu „18. Septembar“. Ulica je dužine 270 m, a širine 6 m. Kompletna rekonstrukcija ulice, sa izgradnjom atmosferske i fekalne kanalizacije, vodovodne mreže, obostranim trotoara i ivičnjaka, kao i postavljanjem javne rasvjete, koštala je 150.000,00€. Investitor je bila Opština Nikšić. U okviru realizacije projekta „Modernizacija lokalnih puteva u Opštini Nikšić“ izvedeni su radovi na više saobraćajnica, od kojih su najznačajniji asfaltiranje ulice pored Starog pazarišta i rekonstrukcija pristupne saobraćajnice sa parkinzima ispred škole u Župi. Asfaltiranjem ulice pored Starog pazarišta stvoreni su povoljniji uslovi za povezivanje mještana naselja Dragova luka i Oštrovci sa gradskim područjem, budući da je ova saobraćajnica bila neuslovna za frekventniji saobraćaj. Ulica je dužine 313,5 m, a širine 5 m. Vrijednost investicije je 15.000,00€. Rekonstrukcijom pristupne saobraćajnice u dužini od 190 m i izgradnjom parkinga pored škole u Župi, sa 26 parking mjesta stvoreni su bezbjedniji uslovi za kretanje đaka i olakšan pristup školi. Vrijednost izvedenih radova je 27.000,00€. Pored pomenutih saobraćajnica, u okviru projekta „Modernizacija lokalnih puteva u opštini Nikšić“ izvršena su tamponiranja i asfaltiranja loklanih puteva u mjesnim zajednicama: Kličevo, Poljice i Kočani.

Nakon rekonstrukcije ulice Bulevar 13. Jul u prvoj i drugoj fazi, u oktobru 2016. godine, pristupilo se rekonstruk-

ciji treće faze, u dužini od 1.250 m. Rekonstrukcija obuhvata izgradnju dvije saobraćajne trake širine po 3,5 m, sa obostranim trotoarima širine po 2 m, izgradnju vodo-voda, atmosferske i fekalne kanalizacije, postavljanje rasvjete. Investitor radova je Direkcija javnih radova, a vrijednost investicije je 1.153.000€.

Početkom radova na izgradnji parkinga kod Doma revolucije krenulo se u rješavanje najvećeg problema grada u posljednjih nekoliko decenija. Izgradnjom ovog parkinga, koji se sastoji od 80 parking mjesta, jedan zapušteni prostor biće pretvoren u urbano područje, koje će imati i svoj funkcionalni aspekt u smislu rasterećenja obližnjih parkinga, s obzirom da je otvaranjem hotela „Onogašt“ i izgradnjom poslovno – stambenog objekta u blizini Doma revolucije nastao problem – nedostatak parking prostora. Radovi su obuhvatili raščišćavanje terena, rušenje pomoćnog objekta, zamjenu nekvalitetnog materijala, postavljanje atmosferske kanalizacije, ivičnjaka, betoniranje trotoara, postavljanje dva asfaltna sloja, postavljanje javne rasvjete i horizontane i vertikalne signalizacije. U sklopu ovoga, izvršeni su radovi na čišćenju prostora i postavljanju nove ograde oko Doma revolucije. Projekat je finansiran iz donatorskih sredstava.

U julu 2016. godine počela je rekonstrukcija trga Slobode u Nikšiću, površine 12.000 m², čijim će se uređenjem dobiti moderan i višenamjenski prostor. Rekonstrukcija Trga se odvija u dvije faze. U prvoj fazi urađena je kompletna rekonstrukcija infrastrukture, izgradnja atmosferske i fekalne kanalizacije i vodovoda, kao i sve elektro instalacije, a nakon toga betoniranje kompletног Trga sa hortikulturalnim uređenjem. U drugoj fazi, koja je finansijski zahtjevnija, slijedi popločavanje Trga i očekuje se da će kompletna rekonstrukcija biti završena tokom naredne godine. Vrijednost investicije je oko 500.000,00 €, a investor radova je Opština Nikšić. U drugoj fazi kroz donatorska sredstva Narodne Republike Kine biće rekonstruisani i svi torotari i saobraćajnice na Trgu.

U oblasti primarne zdravstvene zaštite, lokalna uprava Nikšića, u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i Domom zdravlja, otvorila je ambulante u mjesnim zajednicama Dragova Luka, Kličevo i Vidrovan, čime je napravljen

izuzetan pomak u disperziji zdravstvene zaštite prema lokalnom stanovništvu, kome je omogućeno brže i jeftinije dobijanje osnovnih zdravstvenih usluga. Takođe, pret-hodnih mjeseci, otvorene su i dvije nove vaspitne jedinice u okviru JPU *Dragan Kovačević*, i to u mjesnim zajednicama Bistričko naselje i Kličevi i time omogućeno našim najmlađim sugrađanima da vrtiće pohađaju u svojim mjestima. Prostore za izgradnju vrtića ustupila je lokalna uprava Nikšića, a sredstva su obezbijedili JPU, Ministarstvo obrazovanja i donatori.

Novi privredni subjekti u Opštini Nikšić

Više privrednih subjekata iz Nikšića, koji su bili u dugo-godišnjem stečajnom postupku u proteklom periodu, doobili su nove vlasnike i svih njihovi kapaciteti opet su stavljeni u funkciju. Hotel „Onogošt”, u kojem je uveden stečaj 2012. godine, kupila je nikšićka firma Comp-Comerc. Novi vlasnik je najavio da će Nikšić konačno dobiti **moderan hotel sa 4 zvjezdice**. Hotel se rekonstruiše fazno i u oktobru je otvorena prva faza, takozvana „čaša”, koja je u potpunosti rekonstruisana. U ovom dijelu nalazi se **studentski dom „Onogošt”** u kome je smještaj našlo oko 260 studenata. Na posljednjem spratu smješteni su bife i čitaonica za studente, otvorene su dvije restoranske sale za svečane prilike, a takođe je u prostorijama hotela sa radom počeo **Fakultet za mediteranske poslovne studije** iz Tivta. Planirana je i adaptacija starog dijela hotela u trećoj fazi gdje će se na četiri sprata sposobiti kapaciteti za 160 ležajeva i obezbijediti kategorizacija sa četiri zvjezdice. Ovim će biti riješen dugogodišnji problem Nikšića sa smještajnim kapacitetima.

Imovinu nekadašnje farme koka nosilja „Monteživ” u Nikšiću, koja je zatvorena 2010. godine, kupio je **holandski preduzetnik**. Novi vlasnik je **uložio 1.500.000,00€** u kupovinu zemljišta, objekata i opreme, kao i na rekonstrukciju istih, nakon čega je uslijedilo svečano otvaranje fabrike „*Novi Monteživ*” 25. novembra 2016 godine. Otvaranje fabrike ima višestruki značaj za naš grad, prije svega zbog novih radnih mesta, potom zbog doprinosa razvoju privredne djelatnosti u Nikšiću i Crnoj Gori, a posebno razvoju poljoprivrede kao jedne od strateških grana razvoja naše zemlje.

Nikšićku firmu „*Montavar metalac*” u kojoj je uveden stečaj početkom prošle godine kupila je **česka kompanija**

„*Termochem*”. Predstavnici česke kompanije su se obavezali da će ubrzo pokrenuti proizvodnju čelične konstrukcije, mašinskih djelova i sklopova, kao i da će izmiriti sva potraživanja radnika koja su priznata u stečaju i utvrđena u parničnom postupku do kraja ove godine. Takođe, novi vlasnik je već zaposlio oko 40 radnika, a do kraja godine će taj broj povećati.

Mljekara „Nika”, koja je u stečaju od marta prošle godine, u avgustu 2016. godine dobila je novog vlasnika – **firmu FML iz Nikšića**, koja je već završila rekonstrukciju građevinskog dijela mljekare, u cilju što ranijeg pokretanja proizvodnje. Biće nabavljen veliki dio tehnološke opreme, a linije za pakovanje će biti modernizovane. Što se tiče nabavke sirovine, orijentisće se na nikšićke i crnogorske proizvođače koji će dobiti priliku da prodaju ono što proizvedu. Kako bi ostvarili sve što su planirali, FML će aplicirati za kreditna sredstva iz Abu Dabi fonda. U prvoj fazi biće zaposleno 30 radnika, dok će u najvećem kapacitetu u preduzeću biti mesta za oko 50 zaposlenih. **Rudnici Boksita**, koji su već godinu dana u vlasništvu **nikšićke firme „Uniprom”**, u septembru ove godine poče-

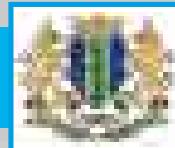

li su **jamsku proizvodnju otvaranjem Jame Biočki stan**. Kompanija Uniprom metali je u rekonstrukciju i sanaciju uložila preko 1.300.000,00€. Za rad u rudniku je, po-red domaće radne snage, angažovana i kompanija Bumech iz Poljske, što je nastavak saradnje kompanije Uniprom sa poljskim kompanijama. Pokretanjem proizvodnje u jami Biočki stan otvorena su nova radna mjesta za koja su prednost imali doskorašnji jamski radnici. Eksploatacijom boksita iz jame „Biočki stan”, kao i već započetom proizvodnjom na saniranim površinskim kopovima, očekuje se i širi multiplikativni efekat na crnogorsku privredu, stvaranjem novih šansi za poslovanje drugih preduzeća u Crnoj Gori.

Značajnim ulaganjima u infrastrukturu, kao i ponovnim stavljanjem u funkciju brojnih preduzeća koja su u prethodnom periodu bila u stečaju, u Nikšiću se u velikoj mjeri radi na stvaranju uslova za kvalitetniji i bolji život svih građana.

ŽIVKO KECOJEVIĆ

Opština Bar

Projekti u Opštini Bar

Među najznačajnijim infrastrukturnim projektima, čija realizacija je u toku ili je završena u protekla tri mjeseca, izdvajamo projekte iz oblasti *vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda* – Faza III na teritoriji Opštine Bar, poput: podmorski ispust u Sutomoru, pumpna stanica Botun, kanalizacioni kolektori na sjeveroistoku Sutomora (Bjelilo, Rutke, Gorelac), obalni kolektor na šetalištu Ivo Novaković sa sekundarnom mrežom, sanacija kanalizacionog kolektora u Čanju, izgradnja rezervoara u Šušnju i kanalizacionog kolektora u Bjelišima, čija je ukupna vrijednost 8.329.560,00€.

Izgradnjom planirane hidrotehničke infrastrukture, stvorice se neophodni uslovi za bolje i sigurnije vodosnabdijevanje, omogućice se preuzimanje većih količina vode iz regionalnog vodovoda, smanjiće se gubici u mreži, kao i unaprijediti uslovi za efikasnije odvođenje otpadnih voda. Sve će to značajno poboljšati parametre životne sredine na obali barske opštine, a time i kvalitet života svakog gradanina i gosta. Kada je u pitanju *saobraćajna infrastruktura*, u toku je realizacija radova po tenderu za *asfaltiranje saobraćajnica* na prostoru svih 12 mjesnih zajednica ukupne vrijednosti oko 470.000€. U toku su i *završni radovi na izgradnji podvožnjaka* (tunela prema skretanju za Rutke), kao i parkinoga u Pobrdu sa 60 parking mjeseta. Završeni su radovi na izgradnji *saobraćajnice* pored Sportske dvorane „Topolica“ u Baru, kao saobraćajnice Ilino-Šušanj (prelaz preko pruge do crkve Svete Marije u Šušnju). Realizacijom projekata saobraćajne infrastrukture riješiće se problem kolske i pješačke komunikacije na spornim dionicama gradskog i prigradskog saobraćaja.

Svečanom sjednicom, Skupština opštine Bar obilježila je **24. novembar – Dan opštine i 72. godine od oslobođenja Bar-a**. Svečanosti su prisustvovali: Filip Vujanović, Predsjednik Crne Gore, diplomatsko-konzularni predstavnici, delegacije bratskih i prijateljskih gradova iz Srbije, Grčke, Rusije i Turke, predstavnici državnih organa i institucija, predsjednici opština i skupština opština, crkveni velikodostojnici i predstavnici vojske, javnog, kulturnog i privrednog života Bara. Program obilježavanja Dana Opštine pratio je niz *kulturno-zabavnih manifestacija* po kojima je naš grad prepoznatljiv i koje tradicionalno okupe više stotina ili hiljada posjetilaca iz Crne Gore i zemalja regiona. Posebno izdvajamo *Koštanjadu i Maslinjadu*, manifestacije koje promovišu autentične prozvode sa ovog područja, kao i „*Susrete pod Starom Maslinom*”, manifestaciju koja promoviše kulturu i pješničko stvaralaštvo.

Na početku školske godine, barska lokalna uprava je *dionala 556 kompleta udžbenika* za sve barske pravake, dodijelila *54 stipendije najboljim barskim visokoškolcima*, koji imaju prosjek ocjena studiranja od 9 do 10, a obezbjeden je i *besplatan gradski prevoz za 2.300 učenika i penzionera*. Za nama je i *uspješna turistička sezona sa 3% više posjetilaca* u odnosu na prethodnu rekordnu godinu. Dobro uređene i čiste plaže sa kvalitetnim mobilijarom i kvalitetnim uslugama, promovisale su našu opština kao kvalitetnu turističku destinaciju i, po izjavama turista, a i mnogobrojnih novinara, promijenile su percepciju Bara kao prevashodno lučkog grada. *Kvalitetan rad turističke organizacije, Kulturnog centra i komunalnih službi* učinili su da ova turistička sezona bude posebno uspješna. Virpazar i Skadarsko jezero su doživjeli turističku ekspanziju, a Bar je ove godine postao i kruzing destinacija. Kruzeri su po prvi put došli u Bar i doveli u naš grad nekoliko hiljada stranih turista. Opština Bar pruža *podršku masovnom i vrhunskom sportu*, finansijski pomaže *kulturne i sportske manifestacije lokalnog karaktera*, a značajna sredstva ulaže za *pomoći osobama u stanju socijalne potrebe*. Prethodni period rada barske lokalne uprave obilježila je *značajna međunarodna saradnja* sa kompanijama iz inostranstva, institucijama i predstvincima regionalnih i lokalnih vlasti.

ANA ŽIVANOVIĆ

Opština Pljevlja

Pljevlja obilježila svoj praznik

Urađeno mnogo, ali posla još ima

PREDRAČUNSKA I UGOVORENA VRIJEDNOST EKOLOŠKIH I INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA KOJE U PLJEVLJIMA FINANSIRAJU VLADA CRNE GORE I OPŠTINA PLJEVLJA PREKO 37 MIL.€

Brojna kulturna dešavanja, izložbe, koncerti, pozorišne predstave i manifestacije humanitarnog i sportskog karaktera obilježile su novembar u Pljevljima – mjesec u kome najsjevernija crnogorska opština obilježava svoj praznik – 20. novembar – Dan opštine i Dan oslobođenja.

Praznici su prilika i da se sumiraju ostvareni radni rezultati. A urađenim između prošlogodišnjeg i ovogodišnjeg Dana opštine, *Predsjednik Mirko Đačić* je „lično, veoma zadovoljan“. Đačić je, govoreći na svečanoj sjednici Skupštine opštine kojoj je prisustvovao veliki broj zvanica, kazao da je administracija na čijem je čelu smanjila dug opštine za 3,7 mil.€, te da su, uz *finansijsku konsolidaciju, ekologiju, rekonstrukciju i sanaciju postojće i izgradnja nove infrastrukture* poslovi koji ma se lokalna uprava intenzivno bavila u proteklom periodu. – Kroz dobru saradnju Opštine Pljevlja i Ministarstva održivog razvoja i turizma, pokrenuli smo velike aktivnosti na *smanjenju aerozagađenja, na regulaciji otpadnih voda, na sanaciji deponija, na obezbeđenju kvalitetnog i kontinuiranog snabdijevanja grada pitkom vodom* – kazao je Đačić. Između dva praznika izgrađena su *dva kolektora* – glavni gradski i kolektor na Radosavcu. Urađeno je više od polovine posla na izgradnji postrojenja za preradu otpadnih voda, ras-

pisan je tender za izgradnju nove toplane, a u međuvremenu su otvorene ponude za nabavku peleta i briketa, koje će građani Pljevlja moći, drugu godinu za redom, da nabave po subvencioniranim cijenama. Slijede i radovi na sanaciji deponije „Maljevac“ i flotacijskog jalovišta „Gradac“. Ovi projekti, zbirno, vrijedni su preko 23 mil.€.

Pljevljska lokalna uprava i država preduzimale su i značajne poslove na *putnoj, vodovodnoj i kanalizacionoj infrastrukturi, na rekonstrukciji i adaptaciji objekata društvenog standarda, kao i na unapređenju poljoprivrede i seoske infrastrukture*.

Radovi na izgradnji *Doma za stara lica* vrijedni 2,7 mil.€ teku planiranim dinamikom, a otpočeli su i preko milion eura vrijedni završni radovi na rekonstrukciji *Doma kulture*. Asfaltirano je preko 5 km *lokalnih puteva*, skoro u cijelini je sanirana *mreža makadamskih puteva* na teritoriji opštine u dužini preko 400 km. Izvode se radovi na *tri seoska vodovoda*, u toku je *rekonstrukcija regionalnog puta* Crkvice – Vrulja u vrijednosti oko 4,7 mil.€. Uredeni su *trotoari u širem centru grada, asfaltirano više od polovine ukupnog broja gradskih ulica, rekonstruisani školski objekti*, i dr.

– Ukupna ugovorenna vrijednost završenih i započetih rada koje smo realizovali samostalno ili uz podršku Vlade Crne Gore u periodu između dva praznika opštine, je 13,6 mil.€ – precizirao je Đačić, ocjenjujući kao najznačajnije poslove u narednom periodu *razvoj privrede, topifikaciju grada, uređenje centra i rekonstrukciju postrojenja za preradu pitke vode, „Plješ“*.

U centralnom dijelu svečane sjednice uručene su *nagrade najboljim studentima* za 2016. godinu. Nagrađene su: Branka Kovačević, studentkinja Fakulteta likovnih umjetnosti Univerziteta Crne Gore, prosječna ocjena 9,85; Ana Vuković, studentkinja Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, prosječna ocjena 9,81 i Ivana Drobnjak, studentkinja Građevinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, prosječna ocjena 9,52.

DEJAN KANDIĆ

Opština Petnjica

Tradicija u funkciji razvoja Petnjice

Nastavak projekta „Danibihorskog čilima”

Manifestacija „Danibihorskog čilima” održana je u Turskom kulturnom centru „Yunus Emre” u Podgorici, kojom prilikom su prikazani unikatni bihorski čilimi, čime je na poseban način urađena promocija kulturnog blaga sa područja Petnjice i sjevernog dijela naše zemlje. Ova manifestacija, čiji je domaćin bio TKC „Yunus Emre”, organizovana je od strane Opštine Petnjica, pod pokroviteljstvom Ministarstva održivog razvoja i turizma i Nacionalne Turističke Organizacije.

Otvaranju su prisustovovali, pored brojne publike, i: *Serhat Galić*, Ambasador Turske, *Mustafa Yazici*, koordinator TIKE u Podgorici, *Sejran Mirzazade*, predstavnik Diplomatske misije Azerbejdžana, predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTO CG, kao i predstavnici brojnih medija. Veće je izvođenjem sevdalinki dodatno obogatio Esad Merulić.

– Znali su ljudi za čilime, posebno u bihorskome kraju, ali do sad nikada na ovaj način nismo napravili afirmaciju čilima. Naš cilj jeste da sa ekonomski strane osnažimo naša domaćinstva i pokrenemo proizvodnju čilima. Smatramo da ovakav proizvod ima tržište u Crnoj Gori, ali i šire. S druge strane, krajnji cilj jeste osnivanje Muzeja čilimarstva u Petnjici. Ogroman je fond čilima u džamiji u Petnjici. Izgradnjom muzeja, taj fond čilima bi se bolje zaštitio i obezbijedili bi za generacije koje dolaze da takvi unikati budu sačuvani, da ostavimo naslijeđe jednako kao što su generacije prije nas sačuvali za nas. Da bihorski čilim bude brend Bihora – istakao je **Predsjednik Opštine Samir Agović**.

Prof. dr Dragana Kujović, naučni savjetnik u Istorijском institutu Crne Gore, objašnjavajući simboličku vrijednost čilima, kao i samu izradu, istakla je da je nekada svaka kuća imala razboj, ali da sve žene nisu tkale čilime.

– Za tkanje čilima bila je potrebna posebna vještina i umjetnički dar. Pravougaoni četvorostrani oblik čilima trebalo je da ima magijski značaj, četiri strane svijeta, četiri godišnja doba. U зависnosti od kraja u kojem je nastajao, dobijao je i posebna obilježja. Tkanje ili izrada čilima može biti zanatsko umijeće i vrhunsko umjetničko stvaralaštvo. Simboliku vunenih prostirki

po pravilu spaja više uticaja. Geometrijski ukras je najrašireniji, cvjetni motiv se pojavljuje kao pojedinačni cvijet ili buket. Crvena boja, koja dominira čilimima rađenim na našim prostorima i u okruženju, vezuje se za simbolično značenje mladosti i zdravlja” – kaže prof. Kujović.

Po riječima autora i menadžera projekta *mr sci Ismeta Latića*, manifestacija u TKC „Yunus Emre” je nastavak projekta započetog još 2014. godine. Projekat je nastao zbog potrebe da se, nešto što nesumnjivo predstavlja ogromno kulturno blago Bihara, Opštine Petnjica i cijele CG, valorizuje i sačuva. Ideja je da se valorizuju vrijednosti koje imamo u našim sredinama za koje nijesu neophodna značajnija materijalna sredstva, a mogu nam ponuditi mnogostrukne korisne rezultate. Između ostalog, menadžer projekta Latić je govorio o aktivnostima koje su preduzete u prethodnom periodu na ovom planu, kao i o onome što se planira realizovati na polju ekonomske valorizacije bihorskog čilima i obnove proizvodnje; turističke promocije bihorskog čilima kao suvenira koji ima upotrebnu vrijednost; izgradnje kuće bihorskog čilima ili regionalnog muzeja čilima u Petnjici; dalju promociju bihorskog čilima i brendiranje Bihora i Petnjice, kao ishodišta „Bihorskog čilima”.

Opština Petnjica dodijelila solarne panele poljoprivrednicima

U sali Centra za kulturu u Petnjici, 7. septembra 2016. godine svečano su uručeni *solarni paneli za 20 poljoprivrednih proizvođača* sa područja Opštine Petnjica. Panele su dobili proizvođači čija se poljoprivredna djelatnost u određenom dijelu godine sprovodi na katunima, na kojima ne postoji snabdijevanje električnom energijom, pa im je samim tim otežano bavljenje stočarstvom.

Poljoprivrednim proizvođačima se obratio **Predsjednik Opštine Samir Agović**, koji je istakao zadovoljstvo što Opština Petnjica planiranim dinamikom ispunjava obećanja u odnosu na pitanja rješavanja urgentnih potreba poljoprivrednih proizvođača. „Poljoprivrednici su kategorija građana naše opštine, koji na najmarljiviji način obezbjeđuju svoju egzistenciju i doprinosi se sveukupnom razvoju naše Opštine. Mi ćemo sa nivoa lokalne uprave uvijek voditi računa o potrebama ove kategorije građanstva i ulagaćemo, obezbjeđivati subvencije i činiti sve što je u našoj moći da olakšamo i unaprijedimo poljoprivrednu proizvodnju. Pored obezbjeđivanja solarnih panela, mi smo u aktivnoj komunikaciji sa Elektroprivredom da iznademo mogućnosti za izgradnju elektro-mreže, kao i to da pristupne puteve prema katunima održavamo u dobrom stanju”, istakao je Predsjednik Agović.

Kako nam je kazao koordinator ovog projekta *mr Adis Ličina*, poljoprivrednici će imati četiri sijalična mjesta, a uz pomoć solarnog panela mogu puniti mobilne telefone i slušati radio. „Na osnovu programa podsticajnih mjeri, Opština Petnjica je za 2016. godinu opredijelila oko 7.800€ za nabavku solarnih kolektora. Vodili smo računa da panele dobiju ljudi kojima je to zaista potrebno i koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom, a nemaju nikakvih uslova da dovedu električnu energiju do svojih katuna. Komisija je u proteklih 20 dana obilazila

Otvorena Srednja mješovita škola u Petnjici

U Petnjici je 6. septembra ove godine i zvanično otvorena Srednja mješovita škola, prva samostalna ustanova srednjeg nivoa obrazovanja u ovom kraju. Pred više od 200 prisutnih građana iz svih sfera društvenog, političkog i kulturnog života, školu su, presijecanjem vrpce, otvorili ministar obrazovanja **Predrag Bošković**, Predsjednik Opštine Petnjica **Samir Agović** i v. d. direktora novoosnovane škole **Muhamed Adrović**.

Nova škola će, Odlukom Vlade Crne Gore i Ministarstva prosvjete, biti organizovana po obrazovnim programima stručnog obrazovanja iz oblasti poljoprivrede, prehrane i veterine, ekonomije, trgovine i ugostiteljstva, građevinarstva, kao i po obrazovnim programima opštег srednjeg obrazovanja (gimnazija). Ministar prosvjete **Predrag Bošković** izjavio je da mu je veliko zadovoljstvo da je obećanje dato Petnjičanima ispunjeno. „Opština se administrativno zaokružuje i, pored osnovnih škola, sada imamo i srednju školu, i to u punom kapacitetu. Siguran sam da je ovo podstrek ne samo za Petnjicu, već i podstrek da se veći broj mladih ljudi stacionira na sjeveru. U Srednjoj mješovitoj školi u Petnjici ove godine upisano je oko 140 daka. Naš cilj je da stvorimo uslove da se ljudi vraćaju i da kroz preduzetničke poslove ostvaruju egzistenciju na ovom području”, kazao je Bošković.

Predsjednik Opštine Petnjica **Samir Agović** kazao je da mu je veliko zadovoljstvo što je inicijativa lokalne samouprave urodila plod. „Danas je veliki dan za ovu opštinu. Zaista od samog osnivanja dobijamo velike benefite. Vlada i Ministarstvo prosvjete su kroz otvaranje ove škole pokazali da imaju slaha za potrebe građana Petnjice. Očekujemo da će još jedno obećanje države uskoro biti realnost, a to je otvaranje vrtića. Nadamo se da će ova škola iznjedriti kadrove koji će jednog dana voditi ovu opštinu i koji će biti na važnim pozicijama u društvu i državi”, istakao je Agović. V. d. direktora Srednje mješovite škole **Muhamed Adrović** osvrnuo se kratko na istoriju srednjeg obrazovanja u Petnjici. „Otvaranje škole u Petnjici predstavlja pravu društvenu investiciju za ovaj kraj koja direktno utiče na društvene procese u ovom kraju, kao i na smanjivanje migracije sa ovog područja. Prijedlog je da se u narednoj školskoj godini osnuje jedno odeljenje opšte gimnazije, jedno odeljenje poljoprivrede i veterine, kao i jedno odeljenje ekonomije i trgovine. Otvaranje škole znači mnogo i za roditelje, kojima će troškovi školovanja djece u ovoj školi biti značajno smanjeni. Otvaranjem srednje škole omogućuje se mlađom čovjeku da ostane ovdje i da se tu ostvari na osnovu znanja koja će stići u novoj školi”, kazao je Adrović.

ISMET LATIĆ

teren i obišla više od 30 domaćinstava koja su konkursala za ovaj projekat. Nismo svima mogli izazići u susret, ali mislimo da smo napravili pravednu raspodjelu, a pri tome smo vodili računa da se ispostavaju uslovi iz konkursa – kazao je mr Adis Ličina.

Dijaspora ne zaboravlja Petnjicu

Zahvaljujući ljudima sa naših prostora koji žive i rade u Bernu u Švajcarskoj, u Petnjicu je stigla donacija u inventaru za potrebe Opštine, koja je dar Grada Berna Opštini Petnjica.

Mr. sci. Vezira Korać

– Ova donacija predstavlja još jednu u nizu donacija čiju realizaciju je pomogla naša dijaspora, i to onih vrednijih koja dolazi u pravo vrijeme. Imajući u vidu da se radovi na izgradnji zgrade opštine privode kraj, imaćemo kvalitetan namještaj da zadovoljimo skoro sve naše potrebe za istim u novoj zgradi, a dio namještaja ćemo odmah staviti u funkciju. Opština ima kontakte širom dijaspore sa brojnim pojedincima i zavičajnim udruženjima koja podržavaju razvoj Petnjice. Ova donacija sastoji se kvalitetnog kancelarijskog materijala, te: 60 kancelarijskih stolova, 70 različitih kancelarijskih ormara, 76 stolica i 22 korpe za smeće – istakao je **Ismet Latić**, savjetnik Predsjednika Opštine Petnjica

Mr sci Vezira Korać je, u ime Grada Berne, istakla da je dužnost svih naših građana koji žive u dijaspori, da se interesuju za svoj rodni kraj i da se potruže za njegovo dobro i razvoj. Ista-

kla je da su naši ljudi koji žive u dijaspori, u međuvremenu ste-

kli visoke stepene obrazovanja, a sa tim i veće pozicije na poslovima gdje rade, čime su mogućnosti dijaspore danas puno veće nego što je to bilo u ranijem periodu. Vjeruje da je dobročinstvo univerzalna vrijednost od koje imaju benefite i oni koji daruju i oni koji primaju to dobro. Pozvala je dijasporu da se okreće našem kraju i da nastave projekte koji će voditi daljem prosperitetu Opštine Petnjica.

– Sve ideje, inicijative i projekte koje pokreću naši građani u dijaspori su za Opština Petnjica dobrodošli. Lokalna samouprava će sa zadovoljstvom prihvatići sve one inicijative i ideje koje su od koristi za razvoj opštine i kreiranje boljih životnih uslova za sve građane. Opština Petnjica je učinila dosta da se institucionalno obezbijede uslovi za uspostavljanje dobre saradnje sa dijasporom, a naročito usvajanjem Odluke o formiranju Savjeta za ekonomski razvoj, u kojem dijaspora značajno participira – istakao je **Samir Agović**, Predsjednik Opštine Petnjica, zahvaljujući se na donaciji predstavniciima Grada Berna.

ZAJEDNICA
OPŠTINA
CRNE GORE
SVIM NAŠIM
ČLANICAMA
I GRAĐANIMA
I GRAĐANKAMA
CRNE GORE
ŽELI SREĆNE
NOVOGODIŠNJE
PRAZNIKE

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE
Adresa: Mitra Bakića 142, Podgorica
Telefon: 020 620 097
Fax: 020 620 123
e-mail: uom@t-com.me
web: www.uom.me